Butun dunja pirulitarlarь birləşiniz!

QIZIL ØZBƏKİSTAN

ajrьm bahasь 5 tijin

Özbekistnn mərkəzij fьrqumь, Samarqand Okrug fьrqumь, Özbekistan mərkəzij ьçraqumь, və Özbekistan mərkəzij kəsəbələr şurasьnьn fikir tarqatucьsь

1925nci jьldan nəşlən chqdь

abuna bahasь

1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		1 jьlqa	
som	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.
1	10	3	30	6	50	12	—

ədrislər

Başqarma

Samarqand Nərimən kəcəsi 6.

Baş kantor: fьrunza kəcəsi 8.

tilifun myhərrir—586

məs'yl katьb—587

baş kantor—17

№ 156 (1652) Sənbə, 5 nci ijyl 1930-inci jьl № 156 (1652)

Qa işsizlər avqat yevn acьrьtda

V. K. P. (в) 16 NCI QURULTAJЬDA

ORTAQ STƏLIN V. K. P. (в) MƏRKƏZQOMЬNЬN SЬJASЬ HЬSABЬ *)

PƏRTIJƏ

سوسیالیزم قۇرلىشىغا رەھبەرلىك مەسئەلەلەرى

مېن جوجالقداغى، شورا سىستېمىسىنىڭ كەپىتەلزم سىستېمىسىدەن ئۈستۈن ئىكەنلىگىنى كورسەتىپ ئوتكەن ئىدىم. مېن، سوسىيالىزمنىڭ تولا غالاباسى ئۈچۈن كۆرەشۈدە بىزنىڭ تۇزۇلىشىمىز بېرەتۇرغان بۇيۇك ئىمكانىيەتلەر توغرىسىدا ھەم سوزلەپ ئوتتۇم، مېن يەنە، شۇ ئىمكانىيەتلەردەن تاشقارى، شۇ ئىمكانىيەتلەردەن فايدالانماى تۇرۇپ، ئوتكەن دەورە قولىمىزغا كىرگەن يۇتقىلارغا ئېرىشىپ ئالماس ئېدك، دىدم.

بۇ يېردە شۇندای ساوال كېلىپ چىقادى: پەرتىيە بىزگە شورا تۈزىلىشى تامانىدان بېرلىگەن ئىمكانىيەتلەردەن تولا فايدالاندىمى؟ شۇ ئىمكانىيەتلەرنى باسب قويىپ، ئىشچىلەر سىنىفىگە ئوزىنىڭ بۇتۇن ئىنقىلابى قۇۋاتىنى ئاخىرىغىچا كېڭەيتىرىش ئۈچۈن خالاقد بېرمەدىمى؟ ئۇ شۇ ئىمكانىيەتلەردەن سوسىيالىزم قۇرلىشىنى بۇتۇن جەبھە بوينىچا كېڭەيتىرىش ئۈچۈن، سىقىب ئالىش مۇمكىن بولغان ئەرسىنى سىقىب ئالا بىلدىمى؟

شورا تۈزىلىشى سوسىيالىزمنىڭ تولا غالاباسى ئۈچۈن پىۋۇك ئىمكانىيەتلەرنى بېرەدى. ئەمما ئىمكانىيەت ـ ھەلى حاقىقات ئېمەس. ئىمكانىيەتنى حاقىقاتقا ئاينىلاندۇرۇش ئۈچۈن بىر قاتار شەرتلەر زەرۋۇرىكى بۇلار ئىچىدە پەرتىيەنىڭ تۇتقان يولى، شۇ يولنىڭ توغرى ئوتكەزىلىشى چۈدە زور رول ئويناىدى.

ئالاىلى، بر نىچە مىسالنى.

ئوك ئوپپورتونىستلار: «نېپ» بىزگە سوسىيالىزمنىڭ غالاباسىنى تەئمىن قىلادى، دېمەك ئېندوستىريلىش سۈرعەتلەرى، سوفخوز ۋە كولخوزلارنىڭ ريواجلانىشى ۋە غايىرىلار توغرىسىدا خاترجەمع بولۇش مۇمكىن، چۈنكى غالابانىڭ، باربىر، ئۇلىگىدەن ئاقىب كېلىشى تەئمىن قىلىغان، دېيىدىلەر. بۇ، ئەلبەتتە ناتوغرى ۋە ھەقسىزلىق. بۇندای دېيىش ـ پەرتىيەنىڭ سوسىيالىزم قۇرلىشىدىكى رولىنى رەد قىلىش، پەرتىيەنىڭ شۇ قۇرلىشىداغى جاوابگەرچىلىگىنى رەد قىلىش بولادى. لېنىن، «نېپ» بىزگە سوسىيالىزم غالابىسىنى تەئمىن قىلادى، دېگەن ئېمەس لېنىن فاقات، «ئۇقتىسادى» ۋە سىياسى «نېپ» بىزگە سوسىيالىزم ئۇقتىسادى پايدىبارىنى قۇرۇش ئىمكانىيىتىنى تولا تەئمىن قىلادى» دېگەن ئېدى. ئەمما، ئىمكانىيەت ـ ھەلى حاقىقات ئېمەس. ئىمكانىيەتنى حاقىقاتقا ئاينىلاندۇرۇش ئۈچۈن، دەست ئەووەل «ئۇزۇلگىدەن ئاقىب بارش» نەزەرىيەسىنى چېتكە ئالىب تاشلاش، خالىق خوجالىغىنى قايتادان قۇرۇش، شەھەر ۋە قىشلاقنىڭ كەپىتەلىست ئۈنسۈرلارىغا قاتىعى ھۇجۇمنى ئالىب بارش كېرەكدر.

ئوك ئوپپورتونىستلار يەنە، بىزنىڭ تۇزىلىشىمىزدە ئىشچىلەر سىنىفى بىلەن دېھقانلار ئورتاسىدا ئاجرالىش بولىشى ئۈچۈن ئاساس قۇرۇلماغان؛ دېمەك، قىشلاقنىڭ ئىجتىماعى گروھلىرىگە نىسبەتەن توغرى سىياسات پېلگىلەش توغرىسىدا تىنچسزلانماسلىق مۇمكىن؛ چۈنكى، مۇشتۇمزور باربىر سوسىيالىزمغا ئوسب كىرىمەكدە، ئىشچىلەر ۋە دېھقانلارنىڭ ئىتتىفاقى بولسا، ئۇزۇلگىدەن ئاقىب بارش تەرتىبىدە تەئمىن قىلىناچاق، دىب تەكىدلەيدىدر. بۇ ھەم ناتوغرى، «ھەمەقلىق قاقات»، پەرتىيەنىڭ، شۇنىڭ ئۈستىگە خۇكۇمەت تېپىسىدە تۇرۇچى پەرتىيەنىڭ سىياساتى بىۋاسىتە ـ ئىشچى ۋە دېھقانلار ئىتتىفاقىنىڭ تاۋەرىنى پېلگىلەيتۇرغان ئاساسى پەيت ئىكەنلىگىنى ئاڭلامايتۇران كىشىلەرگىنە شۇندای دىيە ئالادىلار. لېنىن، ئىشچىلەر سىنىفى بىلەن دېھقانلار ئورتاسىداغى ئاجرالىش تورقۇنچى يوق، دىب حساب قىلامدى. لېنىن «بىزنىڭ سوسىيال تۈزىلىشىمىزدە، بۇندای ئاجرالىش ئۈچۈن بولغان ئاساسلار، زەرۋۇر دەۋىرىدە، ئەمما «ئالىماغان»، ئەمما «ئىگىر شۇ سىنفلار ئورتاسىدا سىنفى ئىختىلافلار پەيدا بولسا، ئۇ واقتدا ئاجرالىش مۇقارار بولاچاق» دېگەن ئىدى. شۇ مۇناساىبات بىلەن لېنىن قۇيىداغىچا حساپلاغان ئىدى:

«مەركەزقوم ۋە مەركەزى گونترول كومىسىيەسى ھەمدە بۇتۇن پەرتىيەنىڭ باش ۋەزىفىسى ـ ئاجرالىشما سەبەب بولاغان ئورغان ئاخىرالىرنى دققات بىلەن كوزلەب تۇرۇش ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىنى ئالىشدر. چۈنكى، سوگىغى حسابدا، جۇمھۇرىيەتىمزنىڭ تاقدىرى شۇگا باغلىق بولاچاق، كىيىن پەھەقانلار عاممىسى ئىشچىلەر سىنفى بىلەن ئىتتىفاققا ساداقاتنى ساقلاغانى حالدا، ئونىك بىلەن بىرگەن بارادىمى ياكى ئوزىنى ئىشچىلەردەن ئاجرانىش ئۈچۈن «دىيپمان» لارغا، يەعنى يەگىى بورجوازىيا ئىنىياغا يول قويىب بېرەدىمى».

دېمەك، ئىشچىلەر سىنفى بىلەن دېھقانلار ئورتاسىداغى ئاجرالىش ساقت ئىمەس. لېكىن ئۇ بۇتۇنلەى مەجبورى ھەم ئېمەس. چۈنكى بىزنىڭ تۇزىلىشىمزدە شۇ ئاجرالىشنىڭ ئالدىنى ئالىش، ئىشچىلەر سىنفىنىڭ دېھقانلار بىلەن ئىتتىفاقىنى مەھكەملەش ئىمكانىيەتلەرى قۇرۇلغان. خوش، بۇ ئىمكانىيەتنى حاقىقاتقا ئاينىلاندۇرۇش ئۈچۈن نەمە تەلەب قىلىنادى؟ ئاجرالىشنىڭ ئالدىنى ئالىش ئىمكانىيەتنى حاقىقاتقا ئاينىلاندۇرۇش ئۈچۈن، كەپىتەلىزم ئالدىزلەرىنى سۇغۇرۇب تاشلاب، كولخوز ۋە سوفخوزلارنى ئۈيۈشدۇرۇش؛ مۇشتۇمزورنىڭ ئېكسپلەتەتسىيەچىلىك مەيىللەرىنى چېكلەش سىياساندان، ئۇنىڭ سىنفى بولىب ياشاوىنى تۇگەتىش سىياساتىغا كوچىش كېرەك.

دېمەك، شۇندای قىلىب تۇزىلىشىمزدە بولغان ئىمكانىيەتلەر بىلەن ئۇلاردان فايدالانىش؛ شۇ ئىمكانىيەتلەرنىڭ حاقىقاتقا ئاينىلىشى ئورتاسىداغى تافاوتنى قاتتىق ئاجراتىش كېرەك.

دېمەك، غالابا ئىمكانىيەتلەرى بولىدا، پەرتىيە شۇ ئىمكانىيەتلەرنى كورمەسلىگى ياكى ئۇلاردان فايدالانا بلمەسلىگى، شۇنىڭ ئارقاسىدا غالابا ئورنىغا ماغلۇبىيەت كېلىب چىقووى مۇمكىن.

بۇ يېردە يەنە ئىوشە ساوال: پەرتىيە بىزگە شورا تۈزىلىشى بېرگەن ئىمكانىيەت ۋە ئۇستۇنلىكلەردەن تولىرىنى فايدالاندىمى، شۇ ئىمكانىيەتلەرنى حاقىقاتقا ئاينىلاندۇرۇش ۋە شۇندای يول بىلەن قۇرىلىشىمزنىڭ ئىلىك كوب يۇتقىلارنى تەئمىن قىلىش ئۈچۈن بۇتۇن نەرسەنى قىلدىمى؟

باشداچا ئەيتىمەك: پەرتىيە ۋە ئۇنىڭ مەركەزقومى ئوتكەن دەور ئىچىدە سوسىيالىزم قۇرۇلىشىغا تورىلىرى رەھبەرلىك قىلدىمى؟

بزنىڭ حازرغى شارايىتىمزدا پەرتىيەنىڭ توغرى رەھبەرلىگى ئۈچۈن نەمە تەلەب قىلىنادى؟

پەرتىيەنىڭ توغرى رەھبەرلىگى ئۈچۈن، بۇتۇن باشقا نەرسىلەر قاتارىدا، پەرتىيە يولىنىڭ توغرى بولىشى، عاممە پەرتىيە يولىنىڭ توغرى ئىكەنىنى ئاڭلاوى ۋە ئۇنى ئەكىتىق قۇۋاتلادى؛ پەرتىيە باش يولىنى ئىشلەو بىلەنگىنە چېكلەنمەى، ئۇنىڭ كۆندەن ـ كۈنگە، عەمەلگە ئاشىرىلۇۋى ئۈستىدەن رەھبەرلىك قىلىشى؛ پەرتىيە باش يولىدان چېتكە ئاغىشلارغا ۋە ئۇلارغا نىسبەتەن مۇراسىلىلارغا قارشى قاتىعى كۆرەشنى ئالىب بارىشى؛ ئاغماچىلىقلار بىلەن كۆرەشۈدە پەرتىيە ئۇز سەفلەرىنىڭ برلىگىنى ۋە تەمىر ئىنتىزامىنى تاپلاوى زەرۋر.

شۇ نەرسىنى يۇزەگە چىقارش ئۈچۈن پەرتىيە ۋە ئۇنىڭ مەركەزقومى ئاماندان نىمىلەر قىلىدى؟

بۇنى، ئوك ئاغماچىلارنىڭ ھەممىگە مەلۇم ئاقىبەتى كۆرسەتىپ بېرىدى. ئۇلار پەرتىيە يولى «ھەلاكەتلى»، س س س ر دە «ھەلاكەت ئىتمالى بار» مەسىلەكەتنى پەرتىيەدەن ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدەن قۇتقازىش كېرەك، ھاكەزا ۋە ھاكەزا . . . دىب لاقىلاغان ۋە تەپقىرغان ئىدىلەر. خوش، ھەممىلەر نىمە حاسىل بولدى؟ ھەممىلەر شۇ نەرسە حاسىل بولدى، كى پەرتىيە سوسىيالىزم قۇرىلىشىنىڭ بارچا جەبھەلەرىدە ئىلىك زور يۇتقىلارنى قازاندى: ئوك ئاغماچىلارنىڭ، «مەسىلەكەتنى قۇتقازماقچى» بولغان، لېكىن كىيىندىن ئۇزۇ نەزەرلەرىنىڭ ياكلىش ئىكەنىنى بوينىغا ئالغان بر گروھىنىڭ كىيمەسى حازر بىرگە تىكىب قالدى.

بۇنى، ئىشچىلەر سىنفى ۋە دېھقانلار عاممىسى ئورتاسىدا ئوسىە يانقان ئىنقىلابى ئەكىتىلىك، پەرتىيە ـ سىياساتنىڭ مىلىيون ـ مىلىيون مەنەتكەشلەر عاممىسى تامانىدان ئەكىتمى ئۇۋالىنىشى؛ نىھايات، ئىشچىلەر، دېھقانلار ۋە كولخوزچىلارنى قاپلاب ئالغان ۋە ئۇزىنىڭ عەزەمەتلىكى بىلەن مەسىلەكەتىمزنىڭ ھەم دوستلارى، ھەم دۇشمەنلەرىنى حايران قالدرغان حىسابز مىنەت غايرانى ھەم ئەكىتىلدى.

مېن ھەلى، ئىشچىلەرنىڭ بۇتۇن ـ بۇتۇن تىسىخ ۋە راوودلار بولىب، پەرتىيەگە كىرىش ئوغرىسىدا عەرىزە بىرىشلەرى، 15 نچى بىلەن 16 نچى پەرتىيە قۇرۇلتايلارى ئورتاسىداغى دەورەدە پەرتىيە ئاغزالارى سانىنىڭ 600 مىڭدەن ئاشقانى. شۇ يىلنىڭ 1 نچى چارىكىدە يانى پەرتىيەگە 200 مىڭ نەفەر يەڭى ئاغزا كىرگەنى سىگگەرى، پەرتىيەمزگە ئىشانچنىڭ ئوسىش بىلگىلەرى توغرىسىدا گەپ بولىب ئولتۇرمايمان. بۇلار ھەممىسى، نىمەنى كورسەتەدى؟ ـ مىلىون ۋە مىلىيون مەنەتكەشلەر عاممىسىنىڭ، پەرتىيەمز بولى توغرى ئىكەنىنى ئاڭلاغانلارى ۋە ئۇنى قۇۋاتلاش ئۈچۈن تايىار ـ تۇرغانلارىنى كورسەتەدى، ئەمەسمى؟ بۇ يېردە ئەيتىب ئوتىش كېرەك، كى ئەگەر پەرتىيەمز باش يولى بردەنبر توغرى يول بولماسا، بۇ ئەكىتلەر بۇز بىرمەگەن بولۇر ئىدى.

ب) پەرتىيە باش يولىنى ئىشلەش بىلەن چېكلەنە ئالمايدى. ئۇ كۆزلەىدى ـ كۆنگە ئەنە شۇ باش يولنىڭ عەمەلدە بەجەرىلىشىنى تىكشىرىب بارىشى لازم. ئۇ، باش يولنىڭ ئوتەكىلىشىگە رەھبەرلىك قىلش بىلەن بىرگە، خوجالىق قۇرىلىشى بابىدا قابول قىلىغان پىلانلارنى ئىشنىڭ بارىشى ئوستىدە ياخشىلاۋى ۋە ئەكىملەۋى، خاتالارنى تۈزەتىشى ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىنى ئالىشى لازم.

خوش، پەرتىيەمز مەركەزقومى بۇ يولنى قاندای بەجەردى؟ مەركەزقومنىڭ مۇددەتلەرنى تىكشىرش، بىلىگىلەنگەن وەزىفەلەرنىڭ خوجالىق ئەشكىلەنگەن عەرزلەرىدە پەرتىيەنىڭ حاقلى ئىكەنلىنى ئەتمراق قىلدى، ئوتىكىزىنىڭ ئەكس ئىقىلابى ئىكەنىگە قول قويدى. ئوتىكىچىلەرنىڭ ئىكىنچى قىسمى عەمەلدە ئۇ. ك. پ (ب) ئىشلەرى بوينچا كىمپىتەلىستلەر مانىۋىلىتىنىڭ ئاخىرانچىلار بىورا اسىغا ئەيلەنىب، چىنەكەم مەيدە بورجوازىيا ئەكسىل ئىنقىلابچىلارى بولىب قالدىلار.

«قىمىلانمنى ئوزگەرتىش» لازم بولغان شورا حاكىمىيەتى («ئۇ حازر قىمىلانمنى ئوزگەرتىدى») ياشاماقدا ۋە سوسىيالىزم قۇرماقدا؛ مەملەكەتىمزدەگى كەپىتەلزم ئۈنسۈرلارنىڭ تارقا سۈپەگىنى مۇۋاففاقىيانلى رەۋىشىدە سىنىدرماقدا. ئۇلار بورجوازىيا ئەگىنتىلەرى ئۈچۈنكىنە قىزغانچىلىدرلار.

ئا) پەرتىيەنىڭ حازغى ئاساسى ئۈستىدە توفكەسى ـ سوسىيالىزمنىڭ، خوجالىق مايدانىنىڭ ئايرم ئۈچەستىكىلە يەدەگى ھۇجۇمىدەن، بۇتۇن جەبھە بوينچا، ھەم ساناعات، ھەم قىشلاق خوجالىغى بابىدا ھۇجۇمگەئوتىشىدەن عىبارائدر. 14 نچى قۇرۇلتاى ئۈتۈل ئىندوستىريلەش قۇرۇلتايى ئىدى، 15 نچى قۇرۇلتاى ئۈتۈل كولخوزلاشدىرش قۇرۇلتايى ئىدى، بۇ ـ عومومى ھۇجۇمگە تايىارلىق ئىدى. 16 ـ نچى پەرتىيە قۇرۇلتاى ئالدىداغى دەور، ئوتكەن دەورلەرگە نىسبەتەن ـ سوسىيالىزمنىڭ بۇتۇن جەبھىدە عۇمومى ھۇجۇم باشلاش دەورى، ھەم سانائات وە ھەم قىشلاق خوجالىغىدا زور بىرب سوسىيالىزم قۇرۇش دەۋرىدر. 16 نچى قۇرۇلتاى ـ سوسىيالىزم بۇتۇن جەبھىدە كىچىك ھۇجۇم باشلايتۇرغان، مۇشتۇمزورنىڭ سىنفى بولىب ياشاوىنى تۇگەتىش وە ياپىاسىغا كولخوزلاشدىرشنى عەمەلگە ئاشىرش دەورىدر.

پەرتىيەمز باش يولنىڭ قۇب ماھىياتىنى ئىكى سوز بىلەن مەنە شۇندای تەسوير قىلش مومكىن.

خوش، بۇ يول توغرىمى؟

ھە، توغرى. فەكتلەر، پەرتىيەمزنىڭ باش يولى بردەنبر توغرى يول ئىكەنلىگىنى كورسەتەدىلەر (ئالقشلار).

بۇنى، سوسىيالىزم قۇرۇش مايدانىدا قولىمىزغا كىرگەن يۇتقلار وە مۇۋاففاقىياتلار ئەئكىد قىلادىلار. ئوتكەن دەورەدە پەرتىيە ئاغزالارى سانىنىڭ 600 مىڭدەن ئاشقانى. شۇ يىلنىڭ 1 نچى چارىكىدە يانى پەرتىيەگە 200 مىڭ نەفەر يەڭى ئاغزا كىرگەنى سىگگەرى، پەرتىيەمزگە ئىشانچنىڭ ئوسىش بىلگىلەرى توغرىسىدا گەپ بىرب ئولتۇرمايمان. بۇلار ھەممىسى، نىمەنى كورسەتەدى؟ ـ مىلىون ۋە مىلىيون مەنەتكەشلەر عاممىسىنىڭ، پەرتىيەمز بولى توغرى ئىكەنىنى ئاڭلاغانلارى ۋە ئۇنى قۇۋاتلاش ئۈچۈن تايىار ـ تۇرغانلارىنى كورسەتەدى، ئەمەسمى؟ بۇ يېردە ئەيتىب ئوتىش كېرەك، كى ئەگەر پەرتىيەمز باش يولى بردەنبر توغرى يول بولماسا، بۇ ئەكىتلەر بۇز بىرمەگەن بولۇر ئىدى.

قۇيىدا مەركەزقومنىڭ بر نىچە ئاساسى قارارلارىنى كەلتىرب ئوتەمەن. بۇلار بىش يللىق پىلانىنى، قۇرۇلىش سۈرعەتلەرىنى تارتىرش ۋە بەجەرىلىش مۇددەتلەرىنى قىسقارتىرش روخىدا تۈزەتىلەر چۈنانچە؛

قارا مەعدەنچىلىكدە: بىش يللىق پىلان چويان ئىشلەش مقدارىنىڭ بىش يللىق سوگىغى يىلدا 10 مىلىيون تونناغا يەتكۈزىلىشىنى بىلگىلەگەن ئىدى. مەركەزقومنىڭ قارارى بولسا، بۇ نورمەنى بۇتۇنلەى يىتەرلىك ئەمەس دىب تاپادى (بۇ نورمەشۇ يىلنى يانى تارتىرىلب بەجەرلدى) ۋەبىش يللىق ئاخىرىدا س س س ر دەگى كولخوزلاشدىرش ئاساسان بىتتىشى لازم دىب حساب ـ لايدى. كولخوزلارنىڭ ئىكىن مايدانى شۇ دەورگە بارب، س س س ر دە حازر يەككە خوجالىقلار تامانىدان ئىشلەنە ياتقان بۇتۇن ئىكىن مايدانىنىڭ ئوندان توققوزىنى قاپلاوى لازم (ئالقشلار).

ھاكەزا وە ھاكەزا...

مەركەزقوم تەماناندان، پەرەتىيە باش يولىنىڭ ئونكەزىلىشى ئوستىدەن، سوسىيالىزم قۇرىلىشىنى پەلانغا ئالىش ئوستىدەن قىلىنغان رەھبەرلىكنىڭ عۇمومى مەنزەرەسى مەنە شۇندای.

بۇ يېردە، بىش يللىق پىلانىنىڭ مولجاللارىنى شۇندای ئاساسلى رەوشدە ئوزگەرتىرش بىلەن مەركەزقوم، پىلانلاش پىرىنسىپىنى بۇزادى، پىلانغا ئالوچى ئىندارالارنىڭ ئەتىبارىنى تۇشىردى، دېيىشلەرى مومكىن. بونى فاقات ئۇممىدسز بۇيۇرۇكرەتلەرگىنە شۇندای دىيە ئالادىلار. بز بولشىۋىكلەر ئۈچۈن بىش يللىق پىلان، بۇتۇن ئەيتىلگەن ۋە ئەبەدى قىلب بېرىلگەن نەرسە ئېمەس. بزنىڭ بىش يللىق پىلانىمز ھەم، ھەر قاندای پىلان سىگگەرى، دەستلەبكى يانقىلاشو ئەرتىبىدە قابۇل قىلىنغان پىلاندر، كى ئۇنى مەھەللەرنىڭ تەجرىبەسىگە، پىلانىنىڭ بەجەرىلىش تەجرىبەسىگە ئاساسلانىب تانقلاب، ئوزگەرتىرب وە تەكمىللەب بارش كېرەك. ئىدارامزدا ياشىنىب ياتقان وە فاقات ئىشنىڭ بارىشىدا، پىلاننىڭ وەبرىنك ـ زاۋۇد، سوفخوز، راىيون وە باشقالاردا عەمەلگە ئاشوىنىڭ بارىشىدا ئاچىلا تۇرغان بۇتۇن ئىمكانىيەتلەرنى ھىچ قاندای بىش يللىق پىلان حسابىغا ئالىب بىلمەيدى.

فاقات بۇيۇرۇكرەتلەرگىنە، پىلان ئىشىنى پىلان تۈزىلىش بىلەن بىتىدى، دىب ئويلای ئالادىلار. پىلان تۈزۈش ـ فاقات پىلانغا ئالىشنىڭ باشىدر. حاقىقى پىلان رەھبەرلىگى. حاقىقى پىلان تۈزۈلگەچ، ئۇ نەرسە مەھەللەردە عەمەلگە ئاشىرلغان چاقدا نىھكىشىرلگەچ، تۈزەتىلگەچ وە ئانقلاناچقىدا كېڭەيىلىپ ئالادى.

شۇ سەبەبلى، مەركەزقوم وەمەركەزى كونترول كومىسىيەسى چۈمەھۇرىيەتنىڭ پىلان ئىدارالارى بىلەن برلكدە، بىش يللىق پىلاننى، تەجرىبە ماغلۇماتلارغا ئاساسلانىب، قۇرىلىش سۈرعەتلەرىنى تارتىدرش وە ئۇلارنىڭ بەجەرىلىش مۇددەتلەرىنى قىسقارتىرش روخىدا تۈزەتىش وە ياخشىلاشنى رەرۋر دىب تابدىلار.

لېنىن، پىلانغا ئالىش ۋە پىلانلى رەھبەرلىك پرىنسىپى توغرىسىدا، شورالار 3 نچى قۇرۇلتايىدا، «Ceelre» 10 يللىق پىلانى مۇخاكەمە قىلىغان چاقدا قويىداغىلارنى ئەيتكەن ئىدى:

«بزنىڭ پەرتىيە پروگرەممىز فاقات پەرتىيەنىڭ پروگرەممىسىگىنە بولىب قالماسلىغى لازم. ئۇ، خوجالىق قۇرىلىشىمزنىڭ پروگرەممىسىگە ئەيلەنىشى لازم. بولماسا، ئۇ پەرتىيە پروگرەممىسى سىفەتىدە ھەم يىاراقسز بولىب قالادى. ئۇنۇ پەرتىيەنىڭ ئىكىنچى پروگرەممىسى بىلەن ـ بۇتۇن خالىق خوجالىغىنى يوقدان بار قىلىش وە ئۇنى خارىغى زامان تېخىنىكىسىگە يېتكۈزۈش ئىشلەرىنىڭ پىلانى بىلەن قوشمچا قىلىنىشى لازم. بزنىڭ مەعلوم پىلاننى قابۇل قىلىشغا بارىشىمز لازم. ئەلبەتتە، بۇ فاقات بىرنچى ياقىلاشتا تەرتىبدە قابول قىلىغان پىلان بولاچاق. پەرتىيەنىڭ بۇ پروگرەممىسى، فاقات پەرتىيەقۇۋلتايلارداغىلاۋزگەرتىلەتۇرغان چىنەكەم پروگرەممە سىگگەرى، ئوزگەرمەيتۇرغان بولمايدى. يوق، بۇ پروگرەممە ھەر كۈنى ھەر بر ئىشخانا وە ھەر بر بولىدا ياخشىلانىب، ئىشلەنىب، تەكمىللەنىب، تۈسى ئوزگەرتىرىلب باراچاق. مەھەللەردەگى تەجرىبە، فەن وە عەمەلىيەتكە كوز سالىب تۈرش بىلەن بىرگە، دايىم شۇنگا ئىنتىلىش كېرەك، كى بزنى ساناعاتنىڭ تولا تكلەنىشىدەن ئاجراتىب تۇرغان ئۈزۈق دەورنى تەجرىبەقىسقارتىرىش ئالاچاغىنى عاممە كورسىن ئۈچۈن پىلان بىلگىلەنگەن مۇددەتدەن تىزرەك بەجەرىلىب ئوزسىن! بۇ نەرسە بزنىڭ ئوزىمزگە باغلىدر. كېلىك، ھەر بر ئىشخاناداۋ، ھەر بر دېھودا، ھەر بر بولىدا خوجالقنى ياخشىلاب بارايىدى. مەنە شۇندا بز مۇددەتنى قىسقارتاچامز وە بز ئۇنى قىسقارتا ياترمز».

مەنە، كوردىگزمى، مەركەزقوم، بىش يللىق پىلاننى ئوزگەرتىب وە ياخشىلاب، مۇددەتلەرنى قىسقارتىرب، قۇرىلىش سۈرعەتلەرىنى تارتىدرىب، لېنىن كورسەتكەن يولدان بارغان.

خوش، مەركەزقوم قۇرىلىش سۈرعەتلەرىنى تارتىدرشدا، بىش يىللىق پىلاننىڭ بەجەرىلىش مۇددەتلەرىنى قىسقارتىرشدا قاندای ئىمكانىيەتلەرگە ئاساسلاندى؟ ـ مەملەكەتىمز ئىچىدە بولىب ئاچلغان، فاقات ئىشنىڭ بارىشداغىنا ئاچىلوچى زەپەسلەرگە، قايتادان قۇرىلىش دەورى تامانىدان بېرىلوچى ئىمكانىيەتلەرگە ئاساسلانغان، مەركەزقوم حسابلايدى، كى ئىشلەب چىقارش سوسىيالىزم ئاساسىدا ئۇيۇشدىرىلا ياتقان چاقدا، ساناعات وە قىشلاق خوجالىغىنىڭ تېخنىكا ئاساسىنى قايتادان قۇرۇش. سۈرعەتنى تېزلەتىش ئىشىدە شۇندای ئىمكانىيەتلەرنى ئاچادى، كى بۇلارنى ھىچ قايسى كەپىتەلىست مەملەكەتىنى خايال قىلالمايدى.

مەنە شۇ يوقارىداغى سەبەبلەرگە بىنائەن بزنىڭ سوسىيالىزم خوجالىغىمز سوگىغى ئۈچ يىل ئىچىدە ئوزماھسولاتىنى ئىكى بەرابەردەن ھەم ئارتىدردى. ئەمما، شۇ ساناعات ماھسولاتىنىڭ قوشمچا ئوسە تۇرغان مقدارى 1930 ـ 31 نچى يىلى، شۇ يىلغا نىسبەتەن 47 پرەسەنت بولىشى لازم. شۇ بىلەن برگە، مەنە شۇ قوشمچا ئوسىشىنىڭ بر ئوزىگىنە، ئوزىنىڭ حەجمى بوينچا، ئوزۇشدان ئىنگەرىگى بۇتۇن كەتنە ساناعات ماھسولاتىنىڭ حەجمى بىلەن بەراۋەر بولىشى لازم.

سوفخوزلار قۇرىلىشى بىش يللىق پىلاننى ئۈچ يىلدا بەجەرەچەگگە، كولخوزچىلىق قۇرىلىشىنىڭ بىش يىللىقنى ئىكى يىدا ئارتىدرىب بەجەرەگەنگە سەبەب بولغان نەرسىلەر ئەنە شۇلاردر.

رىواجلانىشنىڭ بەلەند سۈرعەتلەرى فاقات تكلەنىش دەورىدەگىنە مۇمكىن، قايتادان قۇرۇش دەورىگە ئوتكەچ قۇرىلىش سۈرعەتلەرى يىلدىن ـ يىل كەمەيىب بارىشى لازم، دىگەن بر نەزەرىيە بار. بۇ نەزەرىيەنى «چەستكە قاراب كېتوچى چىزق» نەزەرىيەسى دىيەدىلەر. بۇ نەزەرىيەنى قالاقلىغىمزنى ئاقلاش نەزەرىيەسىدىر. بۇنىڭ مەركىزىم وە لېنىنىزم بىلەن ھىچ قاندای عالاقاسى يوق. بۇ ـ مەملەكەتىمزنىڭ قالاقلىغىنى مۇستەحكەملەشكە قاراتلغان بورجوازىيا نەزەرىيەسىدىر. پەرتىيەمزگە عالاقاسى بولغان ياكى بار كىشىلەر ئىچىدە بۇ نەزەرىيەنى فاقات تروتسكىچىلەر، بەلكى ئوك ئاغماچىلارغىنا حمايا قىلادىلار. تروتسكىچىلەر توغرىسىدا، ئۇلار حەددەن تاشقارى ئىندوستىريەچى، دېگەن فىكر بار. براق، بۇ فىكر قىسمانغىنا توغرى. بۇ فىكر، فاقات سوزنىكلەنىش دەورىنىڭ ئاخىرى توغرىسىدا بارغان چاقداغىنا توغرىدر. چۈنكى تروتسكىچىلەر بۇ واقتدا حاقىقاتان حەددەن يۇقارى ئىندوستىريەلەش خايالنى كىڭەيتىرەر ئىدىلەر. ئىندى، قايتادان قۇرۇش دەورىگە كىلىسەك، تروتسكىچىلەر سۈرعەتلەر نۇقتايى نازاريدان ئىلىك حەددەن تاشقارى ئاز سۈرعەتچىلەر (مىنىمالىستلار)، ئىلىك ئىقلاس تەسلىمچىلەردىر (كۇلكى، ئالقشلار). تروتسكىچىلەر ئۈز پلاتفورمالارى وە دىكلەرەتسىيەلەرىدە سۈرعەتلەرگە دايىر راقام ماغلۇماتلارنىنى بېرەدى، فاقات سۈرعەتلەر توغرىسىداغى سەفسەتە بىلەنگىنە چېكلەندىلەر. ئەمما بر حۇججەت بار، كى بۇندا تروتسكىچىلەر، دەولەت ساناعاتىنىڭ ريواجلاندىش سۈرعەتلەرىنى ئوزلەرىچە ئاڭلاغانلارنىنى راقام بىلەن تەسوير قىلادىلار. مىن، دەولەت ساناعاتىنىڭ «ئاساسى كەپىتەلىنى تكلەش بوينچا ئايرىم كېڭەش» نىڭ تروتسكىيزم پىرىنسىپلەرىگە قۇرلغان دەكلەد وارقاسىنى نەزەردە تۇتامان. 1925 ـ 26 نچى يىلغا عايد بولغان شۇ خوججەتنى ئىكى سوز بىلەن تەسۋىر قىلب ئوتامان. بۇ نەرسە تروتسكىچىلەرنىڭ «چەستكە قاراب كېتوچى چىزق» ئىسخىماسىنى بۇ ـ نۇن تەسۋىر قىلادى،

مەنە شۇ حۇججەت بوينچا، 6 ـ 27 نچى يىلى دەولەت ساناعاتىغا 1 مىلىيەرد 543 مىلىيون سوم ـ 27 ـ 28 نچى يىل 1 مىلىيەرد 490 مىلىيون، 28 ـ 29 نچىيىل 1 مىلىيەرد 320 مىلىيون، 29 ـ 30 نچى يىل 1 مىلىيەرد 60 مىلىيون سوم (26 ـ 27 نچى يىلغى نارخلار بىلەن) سالىش مولجاللانغان ئىدى.

تروتسكىچىلەرگە مەنسۇب «چەستەلەوچى چىزق» مەنزەرەسى مەنە شۇندای.

شۇ حۇججەت بوينچا دەولەت ساناعاتىنىڭ ماھسولاتى 26 ـ 27 نچى يىل 316 پرەسەنت، 27 ـ 28 نچى 22.9 پرەسەنت، 28 ـ 29 نچى يىل 1.55 پرەسەنت، 29 ـ 30 نچى يىل 15 پرەسەنت ئوسىشى لازم ئىدى.

تروتسكىچىلەرگە مەنسۇب «چەستەلەوچى چىزق» مەنزەرەسى مەنە شۇندای.

خوش، بزعەمىلەر نىمەنى كورەمزا عەمەلدە دەولەت ساناعاتىدىغى ماھسولاتنىڭ قوشمچا ئوسۇۋى: 29 ـ 27 نچى يىل 24.3 پرەسەنت، 26 ـ 30 نچى يىل 32 پرەسەنت بولدى؛ 30 ـ 31 نچى يىل 47 پرەسەنت بولاچاق

بىشى 152 ـ 153 ـ 154 ھەم 155 نچى سانلاردا.

. K. P. (в) 16 NCI QURULTAjƄDA

ORTAQ STƏLIN DƏKLƏDININ DAVAMƄ

V. K. P. (в) MƏRKƏZII QOMƄTASƄNƄN PƏRTIJƏ

SƄJASƄƄ HƄSƄBƄ*)

(باشی برنجی بېتده)

بولشویکلەرگە مەنسوب یۆقارىلاوچی چىزق‌نىڭ عۆمومی مەنزەرەسی مەنە شۇندای.

مەعلۇم‌كى تروتسكى مەنە شۇ «پەسەیوچی چىزق» دیگەن تەسلىمچىلك نەزەریەسىنى ئوزىنىڭ سوسیالىزمغا یاكى كەپىتەلىزمگە تامان» دیگەن كىتابىدا ماخسوس حەمایا قىلىپ ئوتەدى. ئۇ شۇ كىتابىدا ئەیتەدى: «ئۇرۇشقاچا ساناعاتنىڭ كېڭەیىشى ئوزىنىڭ ئاماسىدا یەنگى زاوودلار سالىنىشىدان عىبارات بولسا، بزنىڭ زامانىمىزداغى كېڭەیش كۆپرەك، ئېسكى زاوودلاردان فایدالانىش وە ئېسكى ئوسكۇنەلەرنىڭ خزماتىنى ئاغرلاتىشدان عىبارات بولسا»، ئۇ واقتدا «تەبیعى، دیمەك، تكلەنىش جارایانى ئىمامىغا یېتىش بىلەن، ئوسىش دەرەجەسى ئەنچە-گىنە كەمەیە باراچاق». شۇ بىلەن برگە ئۇ: «یاقىن یىللار ئىچىدە ساناعاتنىڭ ئوسىش دەرەجەسىنى ئۇ-رۇشدان ئەووەلگى 6 پەرەسەنتدەن ئىكى دەرابەرگىنە ئېمەس، بەلكى ئۇچ ھەوابەر، بەلكى ئۇندان ھەم كۆپرەك ئاشىدىرش» نى تەكىىف قىلادى.

خوش، ساناعاتداغى یىللىق 6 پەرەسەنت قوشمچا ئوسىشنىڭ ئۇچ بەرابەرى قانچا بولادى؟ ھەممەسى بولب، بر یىل ئىچىدە 18 پەرەسەنت ئوسىشنى تەشكىل قىلادى. دیمەك، دەولەت ساناعاتى ماخسولاتنىڭ 18 پەرەسەنت قوشمچا ئوسىشى - قايتادان قۇرۇش دەوردەگى رىواجلاندىشنىڭ تېزلەتىلگەن سۇرعەتىنى پىلانغا ئالىشنىڭ، ئىدىيالغا ئىتلگەندەى ئىتىلىش لازم بولغان ئېڭ عالى دەرەجەسىدر. ئەمدى، تروتسكىچىلەرنىڭ ئەنە شۇ ئەچكەنلىگىنى، ماخسولاتنىڭ سوڭگى 8 یىل ئىچىدەگى حاقىقى قوشمچا ئوسىشى بىلەن سالىشدىرب قاراڭز (27 - 28 نچى یىل 26.3 پەرەسەنت، 28-29 نچى یىل 24 پەرەسەنت، 29-30 نچى یىل 32 پەرەسەنت). ئەمدى، تروتسكىچىلەرنىڭ ئەنە شۇ تەسلىمچىلىك فەلسەفەسىنى، گوسپىلانىنىڭ، 30-31 نچى یىلغى قوشمچا ئوسىشنى 47 پەرەسەنت بېلگىلەگەن وە تكلەنىش دەوردەگى ئوسىشنىڭ ئېڭ یۇقارى سۇرعەتلەندىرىدەن ئوتب كېتكەن كونترول راماللارىنىڭ مولچالى بىلەن سالىشدىرب قاراساڭز، - تروتسكىزمگە مەنسۇب پەستلەب باروچى چىزق نەزەریەسىنىڭ ئى

V.K.P.(B) MƏRKƏZ QOMƱTASƱNƱN SƱJASƱƱ HƱSABƱ

(باشی برنچی هم 2نچی بېتله‌رده، «ئنقلاب» دیگن کتابنك مؤقاد- دماسدا).

پؤندای «فدعم» کائوتسکی‌نك سوسیال - شاوینیستلکگه مووافق ئېکه‌نی مدعلوم نه‌رسه. مین، 1925 نچی یلی شارق خالقلاری دارولفنونده چقب کائوتسکی‌نك بو قاراشلاری بىلەن‌كؤره‌شدم. خوش، قؤتؤرغان نیمس سوسیال - شاوینیستنك مەركسزمگه قارشی بولغان بو لاقلاؤی، ئاخرىغاچا ئینترناتسیونالچی بولب قالشنی‌ئستەوچی بز بولشیوكلەر ئۆچۆن قاندای بولسا ئىجابی ئەھمیەتی بولووی مؤمكنمی؟ كم‌جاقلی: كائوتسكیمی یاكی لېنىن؟

ئەگەر كائوتسكی حاقلی بولسا، ئو واقتدا، كوپرەك ئارقادا قالغان، چیخلارنك نیمسلەرگه یاقىن بولىشغا قاراغاندا ویلیكەروسلارغا كوپرەك یاقىن بولغان بىلاروس ؤه ئوكرەینەلەر سنگەری مىللەتلەرنك س‌س‌ر‌ده پرولیتاریات ئنقلابىدىك غالاباسی نەتیجەسىده هم روسلاشدىرلماولاری، مؤساتقل مىللەت بولب تاراققی ئېتىشلەری هم ئوسشلەرینك سەبەبی نەمە؟ ئۇرك، ئەرمەن، ئازاربایجان ؤه شوگا ئوخشاش مىللەتلەرنی س‌س‌ر‌ده سوسیالیزم غالاباسی مؤناساباتی بىلەن روسلاشدىرش‌نەری ئۇرسن، تیسكەریسچە، ئۇلارنك مؤستاقل مىللەت بولب تاراققی ئېتىش ؤه ئوسشلەرینك نەمە دیمز؟ جۇرمەتلی ئاغماچىلارىمزنك یۇزەكی ئینترناتسیونالیزم ساری هاورىقب كائوتسكیچىلەر سوسیال-شاوینیستلرگی پەنجەسی ئاستىدا قالغانلاری روشەن ئېمەسمی؟ ئۇلارنك، بر دەولەت چیگەرەسىده، س س س ر چیگەرەسىده ؤمومی بر تلنی ئىلەگەری سؤرب، ئەسلىده، ئىلگەریده حاكم بولغان تىلنك، خۇددی ؤیلیەكروس تىلنك ئەتىیازدنی‌تكلەشگه حەرەكەت قىلولاری ئانق ئېمەسمی؟ قانی، ئینترناتسیونالیزم قاییردە؟

ئیگنجەدەن-لېنىن هیچ قاچان، مىللی ئېزىلشلەرنی بەترش ؤه ئایرم مىللەتلەرنك مەنفەعەتلەرنی برگه قوشو-مىللی ئایرىلىقلارنی یوقاتو بىلەن بەرابەر، دیمەدی. بز مىللی ئېزىلشنی بەتردك. بز مىللی ئەمەتیازلارنی بەتردك ؤه مىللی تیكسلكنی ئورناشدىردق. بز ئیسكی‌ماەنادای دەؤلەت چیگەرەلەرنی، س‌س‌ر‌ر خالقلاری ئورناسىدا چیگەرە ستونلارنی ؤه گؤمروك توسقەلارنی بنردك. بز، س‌س‌ر‌ر خالقلارنك برلەشگەن ئقتسادی ؤه سیاسی مەنفەعەتلەرنی عەمەلگه ئاشردق. لېكن بو، بز بونك بىلەن مىللی ئایرىلىقلارنی، مىللی تىل، مەدەنیەت، تۇرموش ؤه باشقالارنی بەترگەنمزنی كۇرسەتدۇمی؟ ئەلبەتته، كۇرسەتمەیدی. مىللی ئایرىلىقلار، مىللی تىل، مەدەنیەت، تۇرموش ؤالار ئېكەن، بوندای‌تەلەبلەر پرولیتاریات دیكتاتوراسی مەنفەعەتلەرىگه قارشی قاراتلغان هەكسل ئنقلابی تەلەبلەر ئىكەنی رەؤشەن ئېمەسمی؟

بۇنك ئاغماچىلارىمۇز، هازر مىللی جۇمهوریەت وەتۇبلاستلارنی بەترش - س س س ر خالقلارینك مىلیەتلەرچە عامەالارینی ئۇز ئاناتىلەریده بىلم ئالشدان مەحروم قىلش، ئۇلارنی ئۇز تىللەریده مەكتەب، سود، ئىدارا، جاماعات ؤه باشقا نەشكىلات هم مؤئەسسەسەلەرگه ئىگه بولش ئىكانیەتىدەن مەحروم قىلش، برلەشب سوسیالزم قۇرۇشدان مەحروم قىلش ئىكەنلىغى ئۇشىنەدیلەرمی؟ ئاغماچىلارىمزنك، یۇزەكی ئىنترناتسیونالیزم كیتىدەن یۇگىرەمەن دیب عەكسولئنقلابچی ویلیكەروس شاۋینیستلارى ئۇزاغىغا ئىلگەنلەری، پرولیتاریات دیكتاتوراسی دەوریده س‌س‌س نك بۇتۇن خالقلاری ئۆچۆن-ویلیكەروسلار هەمدە ویلیكە روس بولماغانلار ئۆچۆن بەرابەر كۆچكە ئىگە بولغان مەدەنی ئنقلاب شىعارینی ئۇزۇتقانلاری، قانىمیان ئۇزۇتقانلارى رەؤشەن ئېمەسمی؟

ئۇچۇنچىدەن - لېنىن هیچ قاچان، پرولیتاریات دیكتاتوراسی شارایتىدا مىللی مەدەنیەتنی ریواجلاندىرش شىعاری - عەكسولئنقلابی مقدار بىلەن‌تاشىرلغان مقدارنی سالغدیرب كورش كیرەك.

ئەین زاماندا بۇتۇن دققات نۇقتۇل پللە تایىارلىغىغا قارانلىمشی لازم، چۇنكی بو ئش مەوسمی بولب، واقتی جۇدە قىسقا. شۇ سەبەبلی شووا- قتنی قولدان بىرسەك، ئەنچەگمنە پللەدەن قوروق قالغان بولامز.

گلیندیمان.

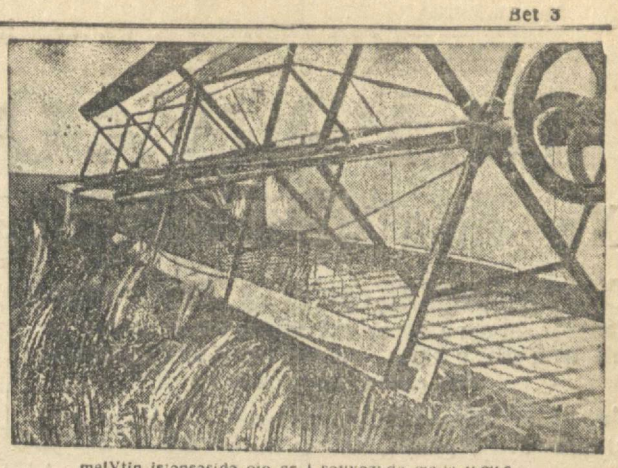

melʏtin istənsəsidə ojo ar..i sovxozʏda ojalla jʏojʏş
Sərətdə: kamʀaʀn maşʀnʏsʏ 16 saat ičidə 1800 put ojalla jʏojadʏ
Bundaj maşʀnalar sovxoz ycʏn 14 dana

Hasʏl keldi

Jəncişnı maşʀnalar və ışcilər bilən tə'minləş kerək

ئىكرامی رایوندنك «هواچۇم» كولخوزی 29 نچی ئىیۇندە كۆندۇز ساعات 12 دە جۇمە ئستەنسەسىدەگی ئاسیا خلىب پونكتیگه 300 پۇتدان عبارات یەگی حاسل غاللاسی تاپشردی.

ئىكرامی رایونداغی بۇتۇن كولخوزلار حاسل یىغىشغا كرىشدیلەر. یىغىش ئشی شۇ یاقىن كۆنلەردە تامام بولاچاق. براق، «تریىر» شاترش ماشىنالارى ؤه ئىنستروكتر-مىخانىكلەر یوقلىغىدان یەنچش ئشلەری بىلەن ئاحوال چاتاق. ئەگەردە رایوندا «تریىر» ماشىنالارى ؤه ئىنستروكتر میخانىكلەر تیز كىلىب یتمەسە، یەنچش ئشی كىینگه، قالىب، غالا تایىارلاشنك بارىشغا یامان تەئسىر قىلاچاق.

سامارقاند ئوكروگ ئىجراقومىنك وەكیلی: ئسمیتانكین.

***

غالا تایىارلاش پۇنكتی بولغان غۇزار ئستەنسەسىگه یەگی حاسل غاللاسی كىلە باشلادی. شەرتلەش بوینچا 2000 پۇتدان ئاشق غالا كىردی.

SYST NOQTALARƢA KƱZ SALƱN

PILLƏ JƱƢƱLƱƱ BITSIN

بۇ یلغی پللە تایىارلاش كەمپەنىسی مەحەللی پەرتىیە، شورا ؤه جاماعات تەشكىلاتلارى تامامدان ور دققات ؤه یاردامنی تەلەب قىلادی. لیكن ئوكروگلەرنك هەممەسىده بۇنلای دققاتنی بىتەرلك دیب ئىیتەلمەیمز. هۇكۇمەت ئىدارالارى تامامەلدان قۇرت باقوچىلارنی ساناعات مالالارى بىلەن‌تولاتەئمین قىلش‌تۇغریسىدا بۇیرۇق بىرلگەن بولسادا، یاعزی ئوكروگلەردە ساناعات مالالارى ئاچراتلغان ئىیمەس، قۇرت باقوچىلارساناعات مالالارینی بىتەرلك مقدارد ئالالماى تورادىلار. مەحەللی فرقەتەشكىلاتلارى بو توغریدا بىتەرلكغایرات كورسەتمەیدىلەر، ئۇزىمكتوركگه ؤه ئۇزىبكىولەشونك دوكانلارى ساناعات مالالارىنی زورلق ئاوقاسدا غىنا بىرەدىلەر.

هۇكۇمەت، كونترەكتەتسیه شەرتىنىغامالاریىنی 100 پرەسەنت بەجەرگەن ؤه پللەنی پىلاندان ئاشق مقدارىدا تاپشرغان قورت باقوچىلارغا مۇكافات بىرلسن ؤه كوپىرەتسیەنك فایداسدان قوشمچا حاق تولەنسن، دیب بۇیرۇق قىلغان ئىیدی. بۇیۇرۇق بر نىچە كۆن ئىچىدە كىنە بەجىریلە باشلادی. حالبوكی بو چارا، پللەنك هەر كم - هەر كم قولىدا یاتب قالىشی بىلەن كۆرەشىدە ئش بىرە تورغان چارا بولمىشی لازم.

ئەمما، پللە حاقىقانلى هەر كم - هەر كىمنك قولىدا ئۇرب قالاياتر.

بىلنی، فارغانا ئوكروگی ؤه مارغىلان رایوندىغى پللەنك كىلىش راقامی كورسەتەدی. چونكی بز جایلارد ئىیمەكچىلك پرومىسلالارى جۇدەكۆچلی تاراققی قىلغان.

فارغانا ئوكروگىنك هەممە جایدا پللە تایىارلاش پىلانی 16نچی‌ئىیۇن- كەچە 4468 پرەسەنت بەجەرلگەن بولسا، مارغىلان رایوندا بۇ راقام 28.3، فارغانا رایوندا 13.4 پرەسەنتدەن ئاشمادی. دیمەك، بۇ ئەرسەلەر، ئىیمەكچىلك ریواجلانغان ؤه پللەكمش كۆستار بازاردان غایب ملاتورغان جایلاردا، پللەنك ئىیمەكچىلك كوپىرەتسیەسىگه تاپشریلووی وختالب تو ادی. بۇنك ئارقاسىدا قۇرت باقوچىلار بىلەن‌تۇزۇلگەن شەرتنامالار هەم بۇزىلىش خاوفی ئالدىدا قالادىلار.

كۆستار حەرەكەتىنی توختاتش ئۆچۆن قاتىعی چارالارنی كورش كەرەك. وندای قىلغاندا، پللەنك كىلىشی بۇتۇنلەی باشقاچا بولادی. چونكی كوستارلار باشقا رایونلاردا هەم پللە ئارید قىلادىلار. بولارنك ئىگ كوب كورىنگەن جایلارى: بوخارا، نەمەنگەن، خارازم ؤه باشقالار. یەنە بو بىرلەردە ئۇلار بازارنك تىكسلىگىنی بۇزب پللە تایىارلاش پىلانىغا زەربە بىرەدىلەر.

دەولەت بانكەسىنك حساب كەسىلەی بىتەرلك چاققان ئىیمەس. پللە تابشرغان قۇرت باۋ چىلار باۋ زیدا كەسىرنی بو نىچە ساعات كۆتب ئولتورادىلار.

بو نىچە رایوندا پللەحاسلی بۇلتۇغىدان ئاشق بولغانمنی تەرىیەە كورسەتدی. بىمابارین، هۇكومەت ئىدارالارینك پللە تایىارلاش پىلانىنی تولا بەجەرش توغریسىدا چىقارغان قارارى، جۇدە مؤمكن نەرسەدر. فاقات ئشكە مەحكەم بىلىنگەلاش، ئونی عەمەلی ئونكەزشكەكوەسومول تەشكىلاتلارینی، بەترەكسكەمغال ئەكتىفىنی تارتش كىرەك.

ئىیمەكچىلك شركەتلەری تیزلك بىلەن بەتۇن شەرتنامالارنی وە قاسلدان ئاپشرماوچىلارنك شەرتنامالارینی قایتادان قاراشی؛ ئەگەر پللە ئاپشرماوچىلار بایلاردان بولسا، ئولارنی سودگه بىرىشی زەرور.

كولخوزلار، ئەرتىللەر وە قۇرت باقوچی ئەرتىللەرنك پللە تابشرماسلمغی كىچىرەمەسلك بو نەرسە. بوىىرەدە شەرتنامالاردا ویلیكەروسلارغا مقدار بىلەن‌تاشىرلغان مقدارنی سالغدیرب كورش كىرەك.

ەەین زاماندا بۇتۇن دققات نۇقتۇل پللە تایىارلىغىغا قارانلىمشی لازم، چۇنكی بو ئش مەوسمی بولب، واقتی جۇدە قىسقا. شۇ سەبەبلی شووا- قتنی قولدان بىرسەك، ئەنچەگمنە پللەدەن قوروق قالغان بولامز.

گلیندیمان.

ئورتا چرچق پللەسی

رایون وە مەحەللی تەشكىلاتلار یاردام قىلماغانلار

تاشكەنت (ئۇزشۇعبەمز ئارقالی). ئورتا چرچق رایوندا بۇ یىل 630 قۇنی قۇرت ئۇروغی تۇتلدی. براق یازنك كىچ كىلىشی قۇرت ئۇ ؤغنی تارقاتشغا بر قادار توسقلق قىلدی. شونك ئارقاسىدا پللەنك كىلىشی كىچگدی.

ئورتا چرچق پللەكەشلەری بۇیل جۇدە جورساندلار. پللەنك سەفەتی هەر یلداغىدان بۇیل یاخشی. شونك ئارقاسىدا 85 پرەسەنتی بىرنچی‌خىل (سورت) حسابلاندی.

بۇیلغی پللەجىلك ئىشدەپللەكەشلەری قىزقترغان بر مەسئلە بولدی. ئو هەم بولسا، شەرتنامالاسىدان ئاشىرب كىترگەنلەرگه مۇكافات بىرش ئىشدر. شونك ئارقاسىدا برخىل ئاغزالار 3 حسسە ئاشىرب یۇبارغان.

مەحەللی تەشكىلاتلار یاردام بىرمەدىلەر

پللەجىلك نازك ماۋسمی قىش بولغاندان قشلاق فرقا، كومسومول یەچىیكەلەری وە قشلاق شورالارنك كىچك یاردامدا بولىشی لازم ئىدی. بىراق بۇلاردان تارقدای هەم یاردام كورلمەدی. حاتتا پللەجىلەرنك ئالدىدا (تارازو یاندا) كومىسىیە بولىشی لازم ئىدی. شۇنی هەم سایلاب بىرمەدىلەر.

ئورتا چرچق پللەجىلەرنك 60 پرەسەنتی یىرلی خالق بولب لېكن پللەجىلك ئىشدە ئۇلارغا تەربىیە بىرش مەسئەلەسی خورجىلاشقان.

رایون بوینچا ئىگنچی مەرتەبلە ئۇتش. مەسئەلەسی قورغالغان. شۇنك ئۇچۇن 60 قاتی ئۇروق كىچىرلدی. براق ئوكروگنك رەھبەرلىگی سۇست. یۇبارغان رەھبەرلەردەن فایدالانش جۇدە مۇشكلدر.

ئورتا چرچقدا پللە 10 نچی ئىیۇندەن كىنە باشلادی. تاضری 15نچی ئىیولگەچە باراچاق. پللەچىلكدە كەتتە ئوروننی ئالغان «عابد- دۇژا» نامداغی پللەچىلك ئۇیشمەسدر. بۇندان باشقا یەكەن شەیخ ئۇیشمەسنك پللەچىلەری چەكگی ئىیمەس هەممەسی بولب 3تە كولەخوزدا كوللىكتىف بولب پللەتۇتلغان. بۇلار پللەنی سىفەت تامامدان سازلاشدا بىرنچىلكنی ئالا بلدىلەر.

ئكرام بالاسی

تویتىپە.

Kərməj qaldʏlar

Baj muştumzər xoçalʏqlar pillə tapşʏrmaj jatʏrlar

ئامین رایوندا پللە تایىارلاش پىلانی 28 نچی ئىیۇنگەچە 130پرەسەنت بەجەرلدی. تایىارلاشنی 200 پرەسەنگەچەیەتكىزش مؤمكن. بۇنك ئۇچۇن قشلاق شورالارینك پللەنك كىلىشنی كۆزتەمەی بو ئشنی‌تەشكىل قىلشلارى كىرەك. شۇ بىلەن بىرگه كونترەكتەتسیه شەرتنامالارنی بەجەرمەكوچی باى - مۇشتۇمزور خوجالغارنك پللەنی ئورلەردە ساقلاب قالدىرشلارى مەعلوم بولسا هەم، بۇلارغا قارشی چارالار كورىلمەیدی.

سامارقاند ئوكروگ فرقومی وە ئوكروگئىجراقوم كونترەكتەتسیەشەرتنامالارنی بەجەرمەگەن باى - مۇشتۇمزور خوجالغلار حاضدا 24 ساعات ئىچىدە ماندریال تۇپلاب، بۇ ماتىریالارنی خالق سودىغا تاپشرشغا تەكىف قىلدىلار. خالق سودىسى بو ماتىریالارنی 48 ساعات ئىچىدە كورب چىقشلارى كىرەك.

ب.

لیكتیكەچىلىگی‌خۇددە مەنە شوندادر. مەسئەلەنی بو خىلدە قویش «قاراما-قارشی»-دیيوچىلەر بولووی مومكن. بزدە دەۋلەت مەسئەلەسىدەگی «قاراما-قارشىلق» شوندا-یاق ئىیمەسمی، ئاخىر؟ بىز دەولەتنىك یوقالووی تامامىدامز، شونك بىلەن برگه بز، هازرغاچا یاشاب كىلگەن دەۋلەت حاكىمىیەتلەری ئىچىدە ئىك كۆچلی، ئىك قوواتلی حاكىمىیەت بولغان پرولیتاریات دیكتاتوراسی بولسن دیمز. دەولەت حاكىمىیەتنىك بىتووگه شارایت تایىارلاش تىلەگىدە، بر مەملەكەتدەگی پرولیتاریات دیكتاتوراسی دەۋرىدەگی مىللی مەدەنیەت، مىللی مەدەنیەتنىك گوللەشی مەسئەلەسىگەكىلگەندە هەم مەنە شو فورمولا حاقىدا ئىیتش كىرەك.

كوچش دەۋرىمزنك بو خۇسوسیاتلارینی ؤه «قاراما - قارشىلقلاری» نی كم تۇشنەمسە، تارىخی جایانلارنك بو دیيەلیكتیكەسینی ئاڭلاماسا، ئو مەركسىزم‌ئۇچۇن هەلاك بولغان كىشىدر.

ئاغماچىلارىمزنك بەلاسی شوداڭی ئولار مەركس دیيەلیكتیكەسینی ئۇشىنمەیدىلەر وە ئۇشىنشنی ئستەمەیدىلەر.

ویلیكەروس شاۋینیزمىسىگه قاراب ئاغماچىلىق قىلشلار بىلەن ئش مەنە شۇندای ئۇرادی.

بۇ ئاغماچىلىق، ئىلگەریده حاكىم بولغان ویلیكەروس مىللەتىنك یۇقاتقان ئىمتیازنی ئۇزىگه قایتارب ئالش یولداغی ئىنتىلشنی عەكس ئىیتدرگەنىنی ئاڭلاش قیین ئىیمەس.

خوش ئىیندی، مەحەللی‌مىللەتچىلىكگه تامان ئاغماچىلىقنك ماهىیاتی مەنە شۇندای، ئىیمەسمی؟

مەحەللی مىللەتچىلىكگه قاراب ئاغماچىلىقنك ئۇب ماهىیاتی ئۇزىنك مىللی پوچاغی رامكەسىده یاپىلب، ئاجرالب یاشاشغاۋىنتىلش، ئۇزمللەنی ئىچىدەگی سىنفی قاراما- قارشىلقنك ئۇستىنی یاپب كىتشكە ئىنتىلش، سوسیالیزم قۇرىلشىنك عۇمومی‌ئاقىمىدان كىتش یولی‌بىلەن ویلیكەروس شاۋینیزمىسىدەن خىمایا قىلىشغا ئىنتىلش، س. س. س. ر. دەگی مەدەنیەتكەشلەر عامماسىنی‌نەمە یاقىنلاشدىرغانی وە برلەشدىرگەنىنی كورمەی فاقات ئۇلارنی بىر- بىردەن ئاجراتا ئۇرغان نەرسەنی‌گىنە كورشگه ئىنتىلشەان‌عبارادر.

مەحەللی مىللەتچىلىك تامامىدا ئاغماچىلىق قىلش، ئىلگەریده ئىزلەگەن مىللەتلەر ئىچىدەگی‌یوقالب بارغان سىنفلەرنك پرولیتاریات دیكتاتوراسىدان نازارىلقلاری وە ئۇزلەرنك ئۇز مىللی دەولەتلەری ئىچىدە یاپىلب یاشاشغا، ئۇندا ئۇزلەرنك سىنفی حاكىملەرینی ئورناتشغا ئىنتىلشلەرنك گەودەلەنووىدر.

بو ئاغماچىلىقنك قورقۇنچی شۇندان عباراتكم، ئو بورجوازىیا مىللەتچىلىكنی كۆچەیتىردی ؤه س س ر مەدەنیەتكەشلەر عامماسىنی ئىچىدە ئىزلەگەن مىللەتلەر ئىچىدە ئىك مەحكەم ئستەكامنی قولغا كىرگىزش ئىمكانىیەتىنی‌بىرەتۇرغان مەركسىزم‌دیيەلیكتیكەسىنك حاقىقات بولغانىنی گەۋدەلەنتىرەدی. بۇئۇن بىر یۇزدە سوسیالیزم غالاباسی دەۋرىدە مىللی مەدەنیەتلەرنك یوقالووی وە ئۇلارنك بىتتە عۇمومی سوسیالیزم مەدەنیەتىگه (هەم عۇمومی بر تىلگه) ئوشىلولاری ئۇچۇن شارایت تایىارلاش تىلەگىدە، بر مەملەكەتدەگی پرولیتاریات دیكتاتوراسی دەۋرىدەگی مىللی مەدەنیەت، مىللی مەدەنیەتنىك گوللەشی مەسئەلەسىگەكىلگەندە هەم مەنە شو فورمولا حاقىدا ئىیتش كىرەك.

ئاغماچىلارىمزنك بەلاسی شوداڭی ئولار مەركس دیيەلیكتیكەسینی ئۇشىنمەیدىلەر وە ئۇشىنشنی ئستەمەیدىلەر.

ویلیكەروس شاۋینیزمىسىگه قاراب ئاغماچىلىق قىلشلار بىلەن ئش مەنە شۇندای ئۇرادی.

بۇ ئاغماچىلىق، ئىلگەریده حاكىم بولغان ویلیكەروس مىللەتىنك یۇقاتقان ئىمتیازنی ئۇزىگه قایتارب ئالش یولداغی ئىنتىلشنی عەكس ئىیتدرگەنىنی ئاڭلاش قیین ئىیمەس.

خوش ئىیندی، مەحەللی‌مىللەتچىلىكگه تامان ئاغماچىلىقنك ماهىیاتی مەنە شۇندای.

پەرتىیەمزدە ئاغماچىلىقلارغۇمومی سیاسات بابىداغی «سول» ؤه ئۇك ئاغماچىلىقلار ؤه مىللی مەسئەلە ئۇستىدەگی ئاغماچىلىقلار بىلەن ئش مەنە شۇندای ئۇرادی.

پەرتىیەمزنك ئىچكی ئاحوالی مەنە مەنە شۇندای.

حازر، یەعنی پەرتىیە باش یول ئۇچۇن كورەشدەن بىیگ چىققاچ، پەرتىیەنك لېنىنیولی‌بۇئۇن فرونتدا غالاباغا ئىرشكەچ، كوب كىشی، بزنك ئىشلەرىمزدە بۇئۇن ؤه هەر قاندای ئاغماچىلار تامامدان توغدىرلغان قىیىنلىقلارغى ئۇئۇتادىلار، بۇندان ناشقاری، باعزی ئەبىۇئىتللەر روحەدەگی ئورتاقلار حازرغاچا، ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشمەسدەن هەم ئىشنی ئالب بارش مۇمكن ئىیدی، دیب ئویلایدىلار. بو ئورتاقلارنك چۇقۇر ئاداشقانلارینی گەپىرب ئولتىرشغا ئىحتىیاج هەم یوق. بو پەرتىیە ئەبىۇئىتچىلەرنك پوچ ؤه هیچ نىمەگه ئەرزىیمەگەنلەرنی ئاڭلاش ئۇچۇن ئارقا تامامغا بورىلب قاراش ؤه نروشىكچىلەر هەم ئاك ئاغماچىلارنك سانىعەتلەرنی ئىیلاب ئوتش، ئۇنكەن دەورده ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشمەسلىك ئۇچۇن ئىلگەری كوز ئالدىغا كىلىرىشنی بىیەدی.

ئاغماچىلارنی نوختالاماى ئۇرب ئۇلارنی ئاچىق كۆرەشدە تارو- مار كىلىترمەی‌ئۇرب، پەرتىیەمزنك حازر ماحتانىشغا حاقلی بولغان بۇئۇقلارینی قولغا كىرگىزگەن بولىر ئىدك.

پەرتىیەمز لېنىن یولىدان قىدگىلىشلار بىلەن كۆرەشدە ئوسدی ؤه مەحكەملەندی. ئۇ، ئاغماچىلقلار بىلەن كۆرەشدە ئوز سەفلەرىنك لېنىن بىرلىگىنی تاپلادی. پەرتىیە، مەركەزقوم ئاترافىدا هیچ قاچان حازرغەدای مەحكەم ئۇیۇشمان ئىیمەس هەم ئىدی. بو فەكتنی حازر هیچ كم ئىنكار ئىتە ئالمایدر. حازر هەممە، پەرتىیەنك بوكۆن هیچ قاچان كورلمەگەن دەرەجەدە بىرلشكەنی ؤه مەحكەملىگنی، 16 نچی قۇرۇلتای، ئوزنىك ئایرم یولنی پەرتىیە باش یولىغا قارشی قىلب قویا ئالوچی بولب شەكللەنگەن ؤه ئۇیۇشكەن ئەپەپزیتسیەسز ئوسكەن ئاز سانلی قۇرۇلتایلارىمزدان بىری ئىیكەنلىگنی ئەتىراف قىلشغا مەجبوردرلەر.

پەرتىیەنك بو یۇئۇقلارى قاندای قولغا كىرگزلدی. بو یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزگەن نەرسە - پەرتىیەنك ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشدە هەر واقت پرینسىپىیەل سیاساتىنی ئالب بارىشی هیچ قاچان پەرتىیە ئارقاسىدا ئۇرب سۇز بىرگدىرشلەرگه وە دیپلوماتىیە ئاساسداغی عەمەلىیەچىلىكلەرگەچە پەستلەمەگەندر.

لېنىن، پرینسىپال سیاسات بىردەنبىر توغری سیاسات، دیگەن ئىدی. بزنك ئاغماچىلقلارغا قارشی كۆرەشدەن یىگىب چىقشىمزغا سەبەب شۇكی بز لېنىننك شۇ وەسیەتىنی توغری‌وە قاتتىق قول بىلەن بەجەرب كىلدك (ئالقشلار).

مین، بىتىردم ئورتاقلار،

خوش، بۇلاردان عۇمومی خۇلاسا قاندای؟ ئونكەن دەور ئىچىدە سوسیالیزم قۇرىلشنك بارچا جەبەهلەرىدە بر قاتار قاتعی یۇئۇقلارنی قولغا كرگزگەن ئىدك. بۇ یۇئۇقلارنی قولغا كرگزىشىمزگه یارىدام قىلغان نەرسە شۇكی بز لېننىنك شۇ وەسیەتىنی توغری‌وە قاتتىق قول بىلەن بەجەرب كىلدك (ئالقشلار).

یاشاسن، لېننیزم (بۇئۇن زال قاتتىق وە ئۇزاق، داواملی) ئالقشلایدی).

ئىشتىپاق ئۇچۇن زەرور بولغان شارایتنی تەئمین قىلشدر.

پەرتىیەمزدە ئاغماچىلقلارغۇمومی سیاسات بابىداغی «سول» ؤه ئۇك ئاغماچىلقلار ؤه مىللی مەسئەلە ئۇستىدەگی ئاغماچىلقلار بىلەن ئش مەنە شۇندای ئۇرادی.

پەرتىیەمزنك ئىچكی ئاحوالی مەنە مەنە شۇندای.

حازر، یەعنی پەرتىیە باش یول ئۇچۇن كورەشدەن بىیگ چىققاچ، پەرتىیەنك لېنىنیولی‌بۇئۇن فرونتدا غالاباغا ئىرشكەچ، كوب كىشی، بزنك ئىشلەرىمزدە بۇئۇن ؤه هەر قاندای ئاغماچىلار تامامدان توغدىرلغان قىیىنلىقلارغى ئۇئۇتادىلار، بۇندان ناشقاری، باعزی ئەبىۇئىتللەر روحەدەگی ئورتاقلار حازرغاچا، ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشمەسدەن هەم ئىشنی ئالب بارش مۇمكن ئىیدی، دیب ئویلایدىلار. بو ئورتاقلارنك چۇقۇر ئاداشقانلارینی گەپىرب ئولتىرشغا ئىحتىیاج هەم یوق. بو پەرتىیە ئەبىۇئىتچىلەرنك پوچ ؤه هیچ نىمەگه ئەرزىیمەگەنلەرنی ئاڭلاش ئۇچۇن ئارقا تامامغا بورىلب قاراش ؤه نروشىكچىلەر هەم ئاك ئاغماچىلارنك سانىعەتلەرنی ئىیلاب ئوتش، ئونكەن دەورده ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشمەسلىك ئۇچۇن ئىلگەری كوز ئالدىغا كىلىرىشنی بىیەدی.

ئاغماچىلارنی نوختالاماى ئۇرب ئۇلارنی ئاچىق كۆرەشدە تارو- مار كىلىترمەی‌ئۇرب، پەرتىیەمزنك حازر ماحتانىشغا حاقلی بولغان بۇئۇقلارینی قولغا كىرگىزگەن بولىر ئىدك.

پەرتىیەمز لېنىن یولىدان قىدگىلىشلار بىلەن كۆرەشدە ئوسدی ؤه مەحكەملەندی. ئۇ، ئاغماچىلقلار بىلەن كۆرەشدە ئوز سەفلەرىنك لېنىن بىرلىگىنی تاپلادی. پەرتىیە، مەركەزقوم ئاترافىدا هیچ قاچان حازرغەدای مەحكەم ئۇیۇشمان ئىیمەس هەم ئىدی. بو فەكتنی حازر هیچ كم ئىنكار ئىتە ئالمایدر. حازر هەممە، پەرتىیەنك بوكۆن هیچ قاچان كورلمەگەن دەرەجەدە بىرلشكەنی ؤه مەحكەملىگنی، 16 نچی قۇرۇلتای، ئوزنىك ئایرم یولنی پەرتىیە باش یولىغا قارشی قىلب قویا ئالوچی بولب شەكللەنگەن ؤه ئۇیۇشكەن ئەپەپزیتسیەسز ئوسكەن ئاز سانلی قۇرۇلتایلارىمزدان بىری ئىیكەنلىگنی ئەتىراف قىلشغا مەجبوردرلەر.

پەرتىیەنك بو یۇئۇقلارى قاندای قولغا كىرگزلدی. بو یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزگەن نەرسە - پەرتىیەنك ئاغماچىلار بىلەن كۆرەشدە هەر واقت پرینسىپىیەل سیاساتىنی ئالب بارىشی هیچ قاچان پەرتىیە ئارقاسىدا ئۇرب سۇز بىرگدىرشلەرگه وە دیپلوماتىیە ئاساسداغی عەمەلىیەچىلىكلەرگەچە پەستلەمەگەندر.

لېنىن، پرینسىپال سیاسات بىردەنبىر توغری سیاسات، دیگەن ئىدی. بزنك ئاغماچىلقلارغا قارشی كۆرەشدەن یىگىب چىقشىمزغا سەبەب شۇكی بز لېننىنك شۇ وەسیەتىنی توغری‌وە قاتتىق قول بىلەن بەجەرب كىلدك (ئالقشلار).

مین، بىتىردم ئورتاقلار،

خوش، بۇلاردان عۇمومی خۇلاسا قاندای؟ ئونكەن دەور ئىچىدە سوسیالیزم قۇرىلشنك بارچا جەبەهلەرىدە بر قاتار قاتعی یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزگەن ئىدك. بۇ یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزىشىمزگه یارىدام قىلغان نەرسە شۇكی بز لېننىنك شۇ وەسیەتىنی توغری‌وە قاتتىق قول بىلەن بەجەرب كىلدك (ئالقشلار).

مین، بىتىردم ئورتاقلار،

خوش، بۇلاردان عۇمومی خۇلاسا قاندای؟ ئونكەن دەور ئىچىدە سوسیالیزم قۇرىلشنك بارچا جەبەهلەرىدە بر قاتار قاتعی یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزگەن ئىدك. بۇ یۇئۇقلارنی قولغا كىرگزىشىمزگه یارىدام قىلغان نەرسە شۇكی بز لېننىنك شۇ وەسیەتىنی توغری‌وە قاتتىق قول بىلەن بەجەرب كىلدك (ئالقشلار).

یاشاسن، لېننیزم (بۇئۇن زال قاتتىق وە ئۇزاق، داواملی) ئالقشلایدی).

QALLA JƏQƏŞ ÇƏBHƏSIDƏ

BE PƏRVA QARAŞ BOLMASƏN!

Xazərnəŋ kickinə kəmciligi həm keləçək ycyn jaman zərbə berədi

Okryg jəqəm-terimgə hazır eməs

Kədirlər, maşına zəpəs qəsəmlarə joq.-kəssirlər sastafə qanəqarlıq eməs. - selxoz snabdan və gəsbənkədən çavab tələb qılamız

شەهەر سەبزدە غالا تاییارلاش جۆمهوریەت ۆەکالەتناشی‌یەلەن بولغان کەڭشەمدە، ئوکرۆگنڭ حاسلینی یەغب ئالشغا ۆە تاییارلاشغا حازىر ئەمەسلیگی ئانقلاندی. ئوکرۆگگە کرگزلگەن ماشنالاربۆنغا بولغان ئحتیاجنڭ 5پرەسەنتینگنە قانەقدىرادىلار. بۆندان تاشقاری‌یەنە ماشنالار ئۆچۆن کەدرلەر یوق. بىەبودىدە 60 کىشىگە کەدرلەر تایارلاش ئۆچۆن ئاچىلغان قورسلاردان 30 تەگنە کىشى چىقاچاق. شۆنڭ ئۆچۆن کوبرەك ئش ئوزاقلاردان کوتىشگە توغرى کەلەدى. کەتتە یەنچش ماشنالارى بار.براق، بۆلارنى ئىشلەتىش ئۆچۆن حازىرلانغان تەرەکتەرلەر کەسەل - ریمونت قىلنماغانلار. ئات قوشب پەنچەتۆرغان ماشنالارنڭ قایىشلارى یوق. ئىکن پەنچەتۆرغان تاسکەر ھەم رەمکەسز کەلدىلەر. بۆندا ھەم زەرەر کۆنەندلك فەکتەلەرى کورىنب‌تۆرادى. ئەگەردە سىلخوز ئىسناب رەمکەلەر تایىارلاماسا، یەنچش کىچىگەجەك. گوسبانك خەزىنەدارلار تایىارلاشدا جۆدە سىکىن حەرەکەت قىلا یاتر. تانلانغان خەزىنەدارلار ئورتاسىدا ئوزىمکەر یوق، خەزىنەدارلارنڭ یارەمدان کوبرەکى مەحەللى تىلنى بىلمەیدى. تایىارلاش پونکتلەرى یۆل ساقلایتۆرغان یەششکلەر بىلەن تەئەمىنلەنمەگەنلەر، ئوردىرلەر، دەفتەرلەر یوق، کەڭشمە تایىارلاش ئشلەردە تىز ئوزگەرشکە ئىرىشۆۆ حاقىدا قارار چىقاردى.

ئوکرۆگنڭ ھەمە رایونلارىدا رایون ئىجراقومىلارنڭ پىلىنومىلەرى بارا یاتر، مەرکەزى مەسئەلە - غالا تایىارلاش مەسئەلەسىدر. پلىنومىلەر، ئوکرۆگنڭ حاسلینى یەغب ئالش ۆە تایىارلاش ئىشلەرىگە سوست حازىرلانغانى ئانقلاندى: غالا کەڭشەمىسنڭ بر قاتار قارارلارى‌یەجەرىلمەگەن، قایلار ۆە ئىشچىلەر ئاز. ئانبارلار تایىار ئىمەس. قشلاقلاردا مال‌یىتشمەیدى. ئافتومۆبىل ناقلىیاتى بىلەن ئش ئاینىقسا چاتاق. یەغش کەمپەنىیەسى ئاینىقسا خاؤفلى کورىنمەکدە، ماشنالار قشلاقلارغا جۆدە کىچىگىب یارادىلار.

Qaşqa darjada qalla tajjarlaşqa zərlıq boş

بەھبودى، 21 ئىیون. (ئوز مۆخەبىرىمزدان تىلىگرام). ئوکرۆگدە پىللە تایىارلاش تامام بولب کەلمەکدە. 21 نچى ئىیونگەچە 337908 کىلو ۆرام پىللە تاپشىرلدى، یەعنى پىلانڭ 86 پرەسەنتى بەجەرلدى. پىللە تایىارلاش کەمپەنىیەسىگە توسۆقلق قىلغان نەرسەلەر - چایلاربىلەن عالاقا یامانلىغى، ماعلوماتلارنڭ کەچىکشى ۆە رەھبەرلك یوقلىغىدر. تایىارلاش بوینچا برنچى ئورۆند بەھبودى رایونى تۆرۆب، پىلانڭ 95 پرەسەنتىنى بەجەردى.

شەھەر سەبزگە قىزىلكاروان‌کەلب، 200 پۆت پىللە تاپشىردى. کاروان کەلىشى مۆناساباتى‌بىلەن چاقىرلغان یىغىلشدا 300 کىشى قاتناشدى.

بۆتۆن رایونلاردا رایئىجراقومىلارنڭ پىلىنومىلارى بارا یاتر. مەرکەزى مەسئەلە - غالا تایىارلاشدر. پىلىنومىلاردا ئوکرۆگنڭ یەغش - تەبرىم ۆە تایىارلاش کەمپەنىیەلەرىگە سوست تایىارلانغانى بىلندى. غالا کەڭشەمەسىنڭ بر قاتار قارارلارى بەجەرلمەگەن. قایلار ۆە ئىشچىلەر ئاز، قشلاقلاردا ئانبارلار تایىار ئىمەس. مال، ئاینقسا ساناعات مالارى‌کەملك قىلادى. ئەقتەمەبىل ناقلىیاتى بىلەن ئاحوال چاتاق. پىچەن چاپش، ئىکن یەغش، یەنچش ماشنالارى بىلەن ئوکرۆگ قانىقارلق تەئمىنلەنمەگەن. ئوکرۆگگە 21 تە کەتتە یەنچش ماشىنالارى کەلىشى کەرەك ئىدى. حازرچا بۆلارنڭ 16 تەسکىنە کەلب یىتدى. ئات قوشۆب یەنچەتۆرغان 37 تە ماشىنانڭ ئۆچتەسىگىنە کەلدى. ئاتلى ماشىنالارنڭ قایىشلارى ۆە ماشىنالارنى حەرەکەتلەنتىرەتۆرغان غىلدىرەکلەرى یوق. قایىشلار ئوز واقتىدا کىلب یىتمەسەلەر ترەکتر تارتىش کۆچىدەن فایدالانشغا توغرى کەلەجەك. براق، تەشکىلاتلەر بو ئش بىلەن شاشىلمایدىلار. یەغش ماشىنالارى ئاز ۆە ئاۆرۆپا بىىل - ئۆزاقلاریولدا یوقالب قالغانلاردان، ئىکننى چاچش شوبەسىز کەچىگەجەك. ئوکرۆگ ئۆچۆن زەکەز قىلنغان بىىل - ئۆزاقلارنڭ برتەسى ھەم کەلکەنى یوق. قایىشلار یاقن کۆنلەردە کەلب یىتمەسەلەر، کەتتە یەنچش ماشىنالارى ئىشسز قالاجاقلار. بو ماشىنالار بىلەن ئشلەنشنى ئورکەنش ئۆچۆن ئاچىلغان قورسلاردا 36 کىشى ئوقۆماقدا. ئورتا ئاسىیاشەھەر لەرىنى‌غالابىلەن تەئمىد لەشدەتەڭك یاقنلاشووى مۆناساباتى بىلەن‌قاشقادارىاۆکرۆگدەغالاتایىار. لاشنڭ‌ئىرتە کەلىشى جۆدە موھىمدر. ئوکرۆگ ئىىول ئایىدا 300 مىك پۆت غالا بەرىشى کەرەك. شۆنڭ‌ئۆچۆن تایىارلاش یولى ئۆستىدە تۆرغان توسۆقلارنى دەررەو یوقاتش زەرور. ئوکرۆگنڭ مالىیا - سالىق‌ئىپەرەتى ئوز ئىشىنى قایتادان تۆزگەنى‌یوق، سالق تۆشەتۆرغان نەرسەلەرنى حەسابغا ئالش تامامىلانماغان. حالبوکى، شۆ یىلدا یارم مىلیون سوم سالق تولەشلەرى کەرەك‌بولغان بای - مۆشەتۆمزورخوجالقلاردان برنچى‌ئىیولدەن باشلاب سالق ئالشغا کىرىشش کەرەك. کوچىلك رایونلاردا بای خوجالقلار تۆگەل حسابغا ئالنماغان، حساب کومىسىیەلەرى حەرەکەتسز ۆە جاماعاتچىلق یاخشى ئۆیۆشتىرلماغان.

پسکەنت رایوندا

کەمچىلکلەرنڭ ئالدى ئالنسن

تاشکەنت (ئوز شۆعبەمزدەن). پسکەنت رایوندا غالا تاییارلاش کەمپەنىیەسىگە تاییارلىق جۆدە سۆست بارا یاتر. ئوکرۆگ غالا سایوزى 10 مىك ھەکتەر یەرگە بوغدای سەپىشنى بۆیىرگەن. براق، رایون بوینچا 11 مىك 324 ھەکتەر یەرگە بۆغدای ساچقانلار. تەکشرش نەتىجەسىدە پسکەنت دالالاردا 12 مىك 424 ھەکتەر یەرگە بوغدای ئىکىلگەنى ئانقلاندى.

بۆندان تاشقارى بىدە ھەم بىچەن شارتناماسى، «قانى بىزگە ھەم قارالك» دىب تورادى. بۆلارغا تاییارلىق جۆدە سۆست بارا یاتر. رایون ئىدارالارى ھەر بر ھەکتەر بىدە، بىچەنگە قانچادان نارخ بەرشنى، قاندای ۆە قایسى یول بىلەن تاییارلاشنى بىلەمەیدىلەر. شۆ بىلەن بىچەن تاییارلاش ئشلەرى بوش. غالا سایوزىدان، بر کۆنى، «سز تاییارلاك» دىب رایون حایۆانات سایوزىغا قوللانما کەلدى. 2-3 کۆندەن سوك غالا سایوزى توپلاسن دىب ئشنى کىینگە چوزىشکە سەبەبچى بولا یاتر.

پسکەنت رایوندا بۆ یىل 136 مىك پۆت بوغدای ئۆچۆن کۆرەش بارادى. شۆنڭ تارقاسىدا رایوننڭ 6 جایىدا بوغدای پۆنکتلەرى تەشکىل قىلىنا یاتر.

رایون غالا شىرکەتى ئاسباب-لارغا یالچىمادى. ئاچىلا تۆرغان 6 پونکتکە 6 تە حىساباتچى زەرۆر. براق 2 تە خام حىساباتچىدان باشقا کىشى یوق. قابۆل قىلوچىلار کەتىرىلب تاییارلانغان ئىمەس. مەلەتىلکە (بوغدای یەنچە تۆرگەن ماشىنا ئەتىگى 2 تە بار. ۆە حالانکى یەنە 2 تە زەرۆردر. یاقىندا ئاھانگاران رایوندا بتتە مەلەتىلکە یۆبارىلغان. ئۆلار «بزگە کەرەك ئىمەس» دىب قایتارىب یۆبارغان. بز بولساق چانقاب تورامز.

مەسکەۆدەن کەلتىرلگەن حەلەگى مەلەتىلکەنى یوللاردا کوب بوراما مىخلارى ۆە کەرەکلى ئاسبابلارى تۆشب قالغان. شۆنڭ ئارقاسىدا باشقادان تۆزەتىلە یاتر. شۆ بىلەن بر ئش ئىکى ئشکە ئەیلەندى.

بوغدایلارنڭ ئاستى ھەم ئۆستىنى یاپش ئۆچۆن بىرىزىن مەسئەلەسى حەل قىلىنسن. بۆنڭ یانىدا 20 مىك (بۆ جۆدە ھەم زەرۆر) قاپ کەرەك. 2 تە بوغدای یەنچە تۆرغان ماشىنا، 10 تە ئورا تۆرغان تىرەکتر، 106 تە ئوراق ماشىناسى (لەبەگىرگە)، 43 تە بىدە ئورا تورغان ئوراق، بىدە، بۆغدای یىغا تۆرغان ماشىنا 63 تە، بۆغدای یانچا تۆرغان ماشىنا 72 تە، شامال ماشىناسى 64 تە یەتشمەیدى. 20 تە بوغدای تاخلایتۆرغان ماشىنالار سۆۆدان ھەم جۆدە زەرۆردر. ئەگەرنوم رەھبەرلىگى چەکگى ئىمەس. کەلتىرىلگەن «مەلەتىلکە» ماشىناسى ھەر مىنوتىگە 1150 تە ئەیلەنب چىقادى. بر ساعاتدا 125 پۆت بوغدایىنى تازالاب چىقارادى. بو یىردە 25 کىشى ئشلەیدى.

5 نچى ئىیۆلدان ئەرپە ئورا-غىغا ھەم توشىلادى. تاییارلىق سۆست کىتە یەتىر. 35 ھەکتەرگە ئەرپە ساچىلغان.

بوندان تەگشلى ئوکرۆگ ئىدارالارى یەرلىك تىلنى بىلە تۆرغان، ھەم بر تاماندان شۆ ئشلەر بىلەن ئاشنا بولغان رەھبەرلەرنى کوب یۆبارىشى زەرور. خۆسۆسان، کورسەتىلگەن کەمچىلکلەر یەتشمەگەن ئاسبابلارنى تەزدەن تاییارلاش لازم.

خ. ئمکراموف.

Okryg jəqəm-terimgə hazır eməs

Kədirlər, maşına zəpəs qəsəmlarə joq.-kəssirlər sastafə qanəqarlıq eməs. - selxoz snabdan və gəsbənkədən çavab tələb qılamız

شەهەر سەبزدە غالا تاییارلاش جۆمهوریەت ۆەکالەتناشی‌یەلەن بولغان کەڭشەمدە، ئوکرۆگنڭ حاسلینى یەغب ئالشغا ۆە تاییارلاشغا حازىر ئەمەسلیگى ئانقلاندى. ئوکرۆگگە کرگزلگەن ماشىنالاربۆنغا بولغان ئحتیاجنڭ 5پرەسەنتىنگنە قانەقدىرادىلار. بۆندان تاشقارى‌یەنە ماشىنالار ئۆچۆن کەدرلەر یوق. بىەبودىدە 60 کىشىگە کەدرلەر تایارلاش ئۆچۆن ئاچىلغان قورسلاردان 30 تەگنە کىشى چىقاچاق. شۆنڭ ئۆچۆن کوبرەك ئش ئوزاقلاردان کوتىشگە توغرى کەلەدى. کەتتە یەنچش ماشىنالارى بار.براق، بۆلارنى ئىشلەتىش ئۆچۆن حازىرلانغان تەرەکتەرلەر کەسەل - ریمونت قىلنماغانلار. ئات قوشب پەنچەتۆرغان ماشىنالارنڭ قایىشلارى یوق. ئىکن پەنچەتۆرغان تاسکەر ھەم رەمکەسز کەلدىلەر. بۆندا ھەم زەرەر کۆنەندلك فەکتەلەرى کورىنب‌تۆرادى. ئەگەردە سىلخوز ئىسناب رەمکەلەر تایىارلاماسا، یەنچش کىچىگەجەك. گوسبانك خەزىنەدارلار تایىارلاشدا جۆدە سىکىن حەرەکەت قىلا یاتر. تانلانغان خەزىنەدارلار ئورتاسىدا ئوزىمکەر یوق، خەزىنەدارلارنڭ یارەمدان کوبرەکى مەحەللى تىلنى بىلمەیدى. تایىارلاش پونکتلەرى یۆل ساقلایتۆرغان یەششکلەر بىلەن‌تەئەمىنلەنمەگەنلەر، ئوردىرلەر، دەفتەرلەر یوق، کەڭشمە تایىارلاش ئشلەردە تىز ئوزگەرشکە ئىرىشۆۆ حاقىدا قارار چىقاردى.

ئوکرۆگنڭ ھەمە رایونلارىدا رایون ئىجراقومىلارنڭ پىلىنومىلەرى بارا یاتر، مەرکەزى مەسئەلە - غالا تایىارلاش مەسئەلەسىدر. پلىنومىلەر، ئوکرۆگنڭ حاسلینى یەغب ئالش ۆە تایىارلاش ئشلەرىگە سوست حازىرلانغانى ئانقلاندى: غالا کەڭشەمىسنڭ بر قاتار قارارلارى‌یەجەرىلمەگەن، قایلار ۆە ئىشچىلەر ئاز. ئانبارلار تایىار ئىمەس. قشلاقلاردا مال‌یىتشمەیدى. ئافتومۆبىل ناقلىیاتى بىلەن ئش ئاینىقسا چاتاق. یەغش کەمپەنىیەسى ئاینىقسا خاؤفلى کورىنمەکدە، ماشىنالار قشلاقلارغا جۆدە کىچىگىب یارادىلار.

TAŞKƏNT TILIFONƏ

Bu jəlqə paxta haqda

Bu jəlqə paxta jəqənə kəmpənijəsigə tajjarlanəş haqda orta asəja kenəşi acəldə: kenəşdə başpaxtaqom, paxta kəperətsijəsi, unən qujə şaxabcalarə və çymhyrijət, əkryg RKI vəkilləri iştirak qəladılar. Kenəş paxta hasəlatnə jəqəş kəmpənijə sigə tajjarlıq haqədaqə daqlaqdan başqa jənə savda kəmisərligi vəkələti, orta asəja temir jol ədarasə, dəvlət bankəsi və başqa ədaralarnən həm daqladənə tinlədi. Bttəfaq RKI namədan daqlad qəlqan ortaq qasəmtəf, bu jəlqə paxta hasəlatnə jəqəş kəmpənijəsi ətkən kəlxozlaştiriş, ekin majdanənə aşərtəş, qəşlaq xoçalıqənə maşənalaş tərəş və başqa şundaj myhim işlərni tekşiriş ekənini səzlədi.

Ətkən jəl, dijdi daqladcə,— biz paxta dasəlatnə pəlanda kərsətilgəndən 216 min tonna kəm alıə, **80 miljən som jəqatdəq. Bu puloqa 40 min tiraktir aləş** mymkin edi. Bu jəl mənə şundaj hynyk mənzərələrnin aldənə aləş kerək. Ekilgən paxta hasəlatə 100 pirəsant qolqa kirişi lazəm. Mənə bu biznin asasə şərəmtəzdər. Ətkən jəl biz şərtləngən paxtanə 17.3 pirəsənt kəm ekdik. Bunqa səbəb şy,kil bir tamandan şərtləş natoqrə bolsa, 2-nci tamandan, baj xoçalıqlar şərtləngən paxtanə 35pirəsənt kəm ekdilər. Nətiçədə ular hykymətkə teçisti bolqan qaxtanə 60 pirəsənt kəm tapşərdılar. Ətkən jəl kəlxozlarda həm baj unsurlar kob edi. Şunən ycyn ular paxtanə 50 pirəssənt kəm tapşətdılar. Ətkən jəl paxta pəlanənən bəçərilməslikigə çajlardaqə pərtijə və şora təşkilatlarənə əjibləşkə toqrə keladi. Cynkii ular paxta pəlanə tola bəçərilişigə savuq qaradılar. Paxta hasəlatnə tola jəqəb aləşqa dəjqanlar ammasəqa səfər bərlik qanaatlanarlıq bolmadə. Xususəlarqa qarşə kyrəş bəş boldə. Bu jəl həm şundaj xatalarnəh təkrarlanəşə kərilməkdə. Jə,nii, bu jəl həm paxta şərtləngən məqdardan 8,8 pirəsənt kəm ekilgən. Bunə pul həsabəqa kəcirsək, demək 30 miljən som joqatqan bolamız.

Çajlarqa kəb vəkillər cəqarıldə. Ularqa əzbekistandaqəna qələnqan xaraçar 4 miljən som həsablanadə. Halbukəb, bytyn əzbekistan ədaralarənən bir jəlləq xaraçatə 7 miljən somdan aşmajdə. Mənə şu xaraçatnə jegən vəkillər çajlarda dəjqanlar bilən bir jaqadan baş cəqarəb işləşni bilmədilər. Bu jəlqə paxta kəmpənijəsidən kytilgən nətiçəni qolqa kirgiziş ycyn fərqa, şora və kəsəbə təşkilatlarəqa səfərbərlik ə'lan qəlıə, paxta hasəlatnə jəqəş kəmpənijəsigə hazərdanaq çiddii tajjarlanəş lazəm. Ajnəqsa RKI ədaralarə çajlarda paxta kəperətsijəsinin bunqa tajjarlıqə və başqalarnən kyndəlik işlərini jaxşə tekşirib barəşlarə lazəm.

ئوزكومپەرتمیە مەركەزى كونترول

كومىسىیەسىدەن

ئورتاق دیماتشىەینىڭ «مللى ئشلە پەرتمیە ۆەزیفەلەرى» دیگەن ماقالاسىدا، بۆخارا ئوکرۆگى ماعارف بولىمىنڭ سابق مۆدیرى خالموراداق ئانىق رەۆشدە تەعریفلەنگەن تارىخ مللەتچىلك بولمىنى ئونکەزدى» دیگەن خابار بار.

ئوزکومپەرتمیە مەركەزى كونترول كومىسىیەسىنڭ پەرتكوللىگىیەسى بىلدىرەدركى خالموراداق «تاجىكلەرگە نسبەتەن مللەتچىلك» كورسەتىش ئۆچۆن بۆخارا ئوکرۆگى كونترول كومىسىیەسى تامانەدان پەرتمیەدەن چىقارىلغانلاردان، یوقارىداغى مەسئەلە پەرتمیە كوللىگىیەسىدە، شۆ ماقالا باسىلىب چىقماسدان ئىلگەرى (30 نچى یلنك 28 نچى ئۆرەلىدە) تىكشرلگەن ئىدى. بو عەیبلەش ئش مانرىیاللارى تامانەدان تاسدىقلانمادى. بو عەیبنڭ ئورتاق خالموراداقنا توەبازلق كۆرەش ئوتكەزوچى كىشىلەر تامانىدان ۆە شەخسى دۆشمەنلىكلەر ئاساسىدا ئىسناد قىلنغانى بىلندى.

مەركەزى كونترول كومىسىیەسىنڭ پەرتكوللىگىیەسى یوقارىدا كورسەتىلگەن ئشنى تىكشرب، بۆخارا ئوکرۆگ كونترول كومىسىیەسىنڭ قارارینى بىكار قىلدى، ئورتاق خالموراداقنى پەرتمیەدە قالدردى ۆە ئۆنڭ ئۆستىگە ئۆشكەن عەیبلەرنڭ ئاساسسىزلىغىنى ئەشكىلەدى.

ئوزكومپەرتمیە مەركەزى كونترول كومىسىیەسىنڭ پەرتكوللىگىیە سەكاتىبى:

ئانتونوف.

كۆرەش كۆچەیتىرلسن

سامارقاند ئوکرۆگ بولۆنغۆر رایون ئىلمەت سوفى قشلاغداغى كولخوزنڭ ئون ھەکتەر پاختاسىنى ھەم کەلدەن قشلاغداغى كولخوزنڭ 50 ھەکتەر بوغدایىنى چىگرتکە خاراب قىلب کىتدى. رایون ئىجراقومى بۆلارغا ئەکىت قىلب کىتشدەن باشقا ھىچ قاندای‌چارا کورمەدى. شۆنگەدك رایوننڭ باشقا قشلاقلاردا ھەم چىکرتکە کوپەیە یاتىر.

Vaqtəncaməs'yl myhərrir
ANQABAJ

Əz. ə. ş. ç. əkryg saqlıqnə saqlaş şə'bələri toqrısında NƏZAMNAMA

1-nci bəlim

Ymymij nəzam

1. Okryg əçraqomənən saqlıqnə saqlaş bəlimi şu bərəbəri əz. ə. ş. ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin əkryg ədarasə bolıə, okrygdə saqlıqnə saqlaş işini təşkil qəluvnə rəhbərlik qəluvnə əməlgə aşərləd.

2. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi okrygidə saqlıqnə saqlaş işlərini revaçlatəş ycyn kerilətürqan həmmə lazəm caralarnə vyçydgə cəqarəş, çymhyrijətnin alə ədaralarənən, əz. ə. ş. ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin həmdə okryg əçraqomənən derikitifləri bilən qollanadə.

2-nci bəlim

okryg saqlıqnə saqlaş bəlimlərinin vəzifələri

3. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimlərigə qojəda kərsətilgənlər jyklənədi:

a) şura qurultajlarənən, əz. ə. ş. ç. şuralar mərkəzij əçraqomənən və unən pirezidijəminin, əz. ə. ş. ç. xalq komisərləri şurasənən, əz. ə. ş. ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin və okryg əçraqomənən saqlıqnə saqlaşqa ajəd bolqan həmmə qarar və farmajəşlarənə əməlgə aşərləş;

b) xalqnən kep ammasənə saqlıqnə saqlaş qurulməş işigə çələ qəlıə;

v) saqlıqnə saqlaş toqrısədaqə okryg xulasa (kələcək iş və əməlij) pəlanənə tyziş və unə əməlgə aşərləş;

g) okrygdə saqlıqnə saqlaş myəssəsələr ismetələrini tyziş toqrısədə hazərlaş işləri;

d) ymymij sanitarlik caralarənə əməlgə aşərləş və ajnuqsa okrygnin xalq torqan çajlarənən sanitarlik abadanlıqəqa ajəd məs'ələlərni işlə tajjarlaş;

e) əkrygdə juqumlə kəsəllərnin pəjda bojəşənən aldənə aləşqa ajəd lazəm caralarnə bəriş və u kəsəlliklər pəjdə bolqanədə ularnən tarqalməşəqa qarşə kyrəşis;

z) əçtəmə, addə və kəsəbə kəsəlliklər bilən kyrəşni təşkil qəlıə və əməlgə aşərləş;

z) sanitərlik maarəf (aqartəv) işini təşkil qəlıə və sanitarlik aqartəv caralarənə əməlgə aşərləş;

i) analəq və balalıq muxafazatə işini və ana həmdə balaqa əçtəmaəb—huquq jardamənə təşkil etiş;

k) balalar və ysmyrlər saqlıqnə saqlaş toqrısədaqə caralarnə əməlgə aşərləş;

l) bədən-tərbijə arqasədan tibbij—sanitarlik nazaratə;

m) xalqqa ymymij və məxsus davalaş həmdə kəsəllərnin aldənə aləş jardamə işini təşkil qəlıə və rəhbərlik qəlıə;

n) əkryg tibbij—sanitarlik myəssəsələrinin əytyn həmmə şaxabcalarənə həmdə əkryg əhəmijətidəgi dəvlət əydçətidəgi myəssəsəni revəçlaş, ularnən işlərini (xarakterlərini) təftiş və nəzarat qəlıə həmdə ularnə darybar bilən, tibbij və xoçalıq asbablarə bilən tə'min etişkə ləzəm kezlərdə jardan qəlıə;

o) Əz.ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq kəmisərlikigə bivasətə tabi'ə, çymhyrijjət əhəmijətidəgi tibbij—santarlik myəssəsələrinin əməlijəti (işləri) ystidən gmymij nazarat və xususəjatda ularnən toqrə iş qəlıəşlarə və alahədə xizmət qəlıə çəhətidən əzlərigə jykləngən vəzifələrni təmam bəçərişləri ystidən nazarat qəlıə.

Əkryg saqlıqnə saqlaş bəliminin şu xususdaqə lazəm bujruqlarə əşəl myəssəsələr ycyn məçbəridirlər. əzlərinin şuna uxşaş bujruqlarə toqrısədə əkryg saqlıqnə saqlaş bəlimləri Əz.ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərlikigə mə'lum qəladılar.

ESLƏTMƏ: 1. saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin intstetytləri işlərinin fənnil tamanə əkryg saqlıqnə saqlaş bəlimlərinin qaramaqəqa tegişli bolmajdə.

ESLƏTMƏ: 2. çymhyrijət myəssəsələrinin işləridəgi xususan ularnən, nəzamnamalarda nəzərdə tutulqan ləvazimatda, ularnən icki fajdalarədə, ularda əkryglar dajəmə çajlarnə taqsəm qəlıəşda həmdə ularnən işlə cəqarəş pəlanədə nəzərdə tutulqan işlərdəgi həmmə lazəm əzgərişlər toqrısədə əkryg saqlıqnə saqlaş xalq komisərligi aldədə bittəmas qozqatadə.

p) saqlıqnə saqlaş myəssəsələrinin tibbij işcilərinin kəsəbə işləri ystidən mə'myrij nazarat qəlıə;

r) hykymət, çamaat və xususəj şifxanalar. pərdaz işlərigə təəlluq xususəj myəssəsələr ystidən həmdə tibbij işcilərnin, xususəj təçribə tərtibidəgi kəsəbə işləri ystidən nazarat və təftiş qəlıə;

s) Əhalinin tegişli qəsmənə proteza (jasama ajaq — qollar) jardamə bilən tə'min etiş.

t) Vasajat astədə bolqan ruhə kəsəllər ystidən dajəmə tibbij nazarat belgyləş;

y) Əhaliniq hərbij xizmətkəcəqa rəluvcə qəsmənə tibbij gyvalantərəş təşkilatidə iştirak etiş həmdə əskərlikkə alənəş nəv'bətidə turqanlarqa tibbij sanitərlik aqartəv „xizmətini ətiş:

f) Qamaqxanalardaqə tibbij—sanitarlik işini təşkil qəlıə və rəhbərlik qəlıə;

x) Dəvlət, ədara və çamaat daruxanalarənən ystidən, işnin tibbij nuqtəj nəzərdən toqrə qojəlıəş və toqrə işlənişi həmdə kerəklik darəvlarnən ornənə toldərəb turyş, ularnə jaxşə saqlaş və jaxşəlab tajjarlaş və xalqqa toqrə beriş çəhətləridən nazarat və təftiş qəlıə turuş;

ts) Davalaş həmdə sanitarlik profilaticeskij (kəsəllərni aldənə aləş) myəssəsələrni munasəb bənalar bilən tə'min etişkə və kerək kezlərdə ularqa jer qət'alarənə jerlərni açratəb beriş caralarənə kəriş:

c) Məjiblik və sod—tibbij işlər toqrısədə və tegişli bolqan kezlərdə myvaqqat işgə (mihnətkə) jaramasləq toqrısədə tibbij ikspirtizlərni təş..il qəlıə;

ş) Əkrygni təçribəlik tibbij işcilər bilən tə'min etişkə, tibbij işcilərni xəsəbqa aləşqa ularnən təçribələrini (mələkələrini) aşərləşqa və ularnən maddəj turmuş axvallarənə jaxşəlaşqa caralar kəriş;

şc) Əkrygdən halqnən saqlıq əhvalə toqrısədə məhəllərdəgi istətistikə jyrtyşigə rəhbərlik qəlıə, istətistikə mə'lumatənə işləş və tapşərləş;

ə) məhəllii əhəmijətdəgi kyrortlarnə təşkil qəlıə əsrəş və rəxbərlik qəlıə,

ə) pəstləgi əçraqomlarnən saqlaş ədaralarənən işləri ystlərdən ymymit rəhbərlik və nazarat qəlıə.

III-nci bəlim

Okrug saqlıqnə saqlaş şo'bəsinin tyzilişi

4. Okrug saqlıqnə saqlaş bəliminin tepəsidə qanunda maxsus kərsətilətürqan kezlərdəntaşqarədə, okryg əçraqomə tamanədən sajlanaturqan və caqərəb alənaturqan şo'bə mydiri turadə.

Şo'bə mydirini hər bir sajlaş və caqərəb aləşlar toqrısədə okryg əçraqmə əz.ə.ş.ç. saqlıqnə xalq kəmisərijətigə mə'lym qəlıə turadə.

ESLƏTMƏ: şə'bə mydirlikigə okryg əçraqomə a'za emaslərni həm t'əjin qəlmaq mymkindir.

5. Əs ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərijəti okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi mydirlikigə belgyləngən qajsə bir kəndidətkə qarşə dəlilii atvod berişgə (kəndidətkikni rəd qəlıəşqa) xaqlıdər.

Əz.ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərijəti əkryg saqlıqnə saqlaş şo'bə mydirini orundan tyşyrməkni jaki vaqtənca işdən cetkə cəqarəşnə okryg əçraqomədan tələb qəlmaqqa həm haqlıdər.

Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi mydirini tə'jin qəlıə və orundan tyşyriş toqrısədaqə məs'ələ bojunca okryg əçraqomə bilən saqlıqnə saqlaş xalq kəmisərijəsi aralarədə kelişməvcilik (əxtəlar) bolqan kezdə, bu məs'ələ əz,ə.ş. nin şuralar mərkəzii əçraqomə tamanədən tamam hal qəlınadə.

6. Şu qararnən 3 nci mhdasəqa bənaan, əziqə jykləngən vəzifələrni bəçəriş ycyn saqlıqnə saqlaş xalq komisərligi, əzinin həj'ətidə, qanun tamanədən belgyləngən tərtibdə tasdəq qəlınaturqan okryg saqlıqnə saqlaş səlimlərinin en kicik əştatlarəqa nisbətən belgylənəturqan işcilər əştatənə tutadə.

Okruq şəhəridəgi ahalısəqa tibbii sanətarləq xizmətini təşkil qəlıə həmdə okruq şəhəridə şəhər əhəmijətidəgi davalaş sanətarləq myəssəsələrigə rəhbərlik və nazarat qəlıə işlərini jyrytiş ycyn okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi əştatəqa unən bəliminin şəhər qəsmədan əbarat bolqan bir jaxod ekki nəfər işcilər qoşumca kiritiləd ilədilər, ul qəsəmqa başcə (rəhbər), okrug saqlıqnə saqlaş so'bəsi tamanədən şəhər şurasə bilən kelištirilgəndən kejin tə'jin etilib, şul rəhbər okryg saqlıqnə saqlıqnə saqlaş bəlimi mydirinin şəhər bojunca orunbasarə bolıə cəqadə, saqlıqnə saqlaş bəliminin şəhər qəsmə (bəlimi) mustaqəl mə'myrij apparat bolıə sanalmajdə həmdə texniceskij işcilərnin alahədə əştatənə tutmajdə.

8. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi hyzyridə suqurtalanqanlarnə saqlaş bəlimi mydirlikigə belgyləngən qajsə bir kəndidətkə qarşə dəlilii atvod berişgə (kəndidətkikni rəd qəlıəşqa) xaqlıdər.

Əz.ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərijəti əkryg saqlıqnə saqlaş şo'bə mydirini orundan tyşyriş toqrısədaqə məs'ələ bojunca okryg əçraqomə bilən saqlıqnə saqlaş xalq kəmisərijəsi aralarədə kelişməvcilik (əxtəlar) bolqan kezdə, bu məs'ələ əz,ə.ş. nin şuralar mərkəzii əçraqomə tamanədən tamam hal qəlınadə.

6. Şu qararnən 3 nci mhdasəqa bənaan, əziqə jykləngən vəzifələrni bəçəriş ycyn saqlıqnə saqlaş xalq komisərligi, əzinin həj'ətidə, qanun tamanədən belgyləngən tərtibdə tasdəq qəlınaturqan okryg saqlıqnə saqlaş səlimlərinin en kicik əştatlarəqa nisbətən belgylənəturqan işcilər əştatənə tutadə.

Okruq şəhəridəgi ahalısəqa tibbii sanətarləq xizmətini təşkil qəlıə həmdə okruq şəhəridə şəhər əhəmijətidəgi davalaş sanətarləq myəssəsələrigə rəhbərlik və nazarat qəlıə işlərini jyrytiş ycyn okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi əştatəqa unən bəliminin şəhər qəsmədan əbarat bolqan bir jaxod ekki nəfər işcilər qoşumca kiritiləd ilədilər, ul qəsəmqa başcə (rəhbər), okrug saqlıqnə saqlaş so'bəsi tamanədən şəhər şurasə bilən kelištirilgəndən kejin tə'jin etilib, şul rəhbər okryg saqlıqnə saqlıqnə saqlaş bəlimi mydirinin şəhər bojunca orunbasarə bolıə cəqadə, saqlıqnə saqlaş bəliminin şəhər qəsmə (bəlimi) mustaqəl mə'myrij apparat bolıə sanalmajdə həmdə texniceskij işcilərnin alahədə əştatənə tutmajdə.

8. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi hyzyridə suqurtalanqanlarqa jardam fondə bojunca okryg əydçət kəmisijəsi boladə.

IV-nci bəlim

Okryg saqlıqnə saqlaş bəliminin işləri və huquqə

9. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi əzinin işləridə, kerək okryg əçraqomənən, kerək əz.ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin qararlarə, bujruqlarə və dəstyryl'əmələri bilən qollanadə.

10. Okryg saqlıqnə saqlaş bəlimi, həmdə unən qaramaqədaqə myəssəsələrnin işləri toqrısədə okryg əçraqomə həmdə əz. ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərligi aldədə məs'yldir.

11. Okryg əçraqomənən jaki unən pirezidijəmlərinin bujruqlarə bilən saqlıqnə saqlaş xalq komisərliginin bujruqlarə ortasədə kelişməvcilik (əxtəlaf) bolqan kezdə həmdə bu bujruqlarnən texniciskij jaki başqa səbəblərdən bəçərilməgi mymkin bolmaqanda bəlim mydiri bul toqrədə okryg əçraqomənən pirezidijəmigə jaki əz. ə.ş.ç. saqlıqnə saqlaş xalq komisərlikigə mə'lym qəladə.

12. Əz. ə. ş. ç. sa